

An aerial photograph of the Lääne-Viru County Administration building complex. The main building is a large, light-colored, multi-story structure with a dark roof. It is surrounded by a large parking lot filled with cars. In the foreground, there is a long, low building with a blue corrugated metal roof. The surrounding area is filled with trees showing vibrant autumn foliage in shades of yellow, orange, and red. A road runs along the bottom left, and a body of water is visible in the top right corner. The entire image is framed by a dark, textured border.

*Lääne-Viru maavalitsuse
aastaraamat 2016*



LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE AASTARAAMAT 2016

Lääne-Viru maavalitsus

F. R. Kreutzwaldi 5, Rakvere 44314, Lääne-Virumaa

Tel 325 8001, faks 325 8003

E-post: info@laane-viru.maavalitsus.ee

<http://laane-viru.maavalitsus.ee>

Koostanud: Lääne-Viru maavalitsus

Keeleline ja tehniline toimetamine: Aarum ATB OÜ

Küljendus ja trükk: OÜ Vali Press, Põltsamaa 2017

Kaanefoto: Meelis Meilbaum

SISUKORD

Eessõna	5
Maavalitsuse ajalugu	9
Lääne-Viru maakonna kuldse ja hõbedase vapimärgi kavalerid	12
Kantselei töövaldkond	15
Maakonna areng ja piirkonna konkurentsivõime tugevdamine	19
Planeerimistegevus	23
Perekonnaseisutoimingud	29
Rahvusvahelised suhted	32
Regionaalarengu meetmed	41
Maatoimingud	47
Ühistransport	50
Haridus	53
Hariduse välishindamine	68
Noorsootöö	71
Maakonna alaealiste komisjon	78
Sotsiaalvaldkond	80
Sport	82
Tervisedendus	88
Kultuur	96
Raamatukogud	102
Rakvere Teater	107
Turism	111
Europe Directi teabekeskus – Lääne-Virumaa	116
Lääne-Viru county	122
Lääne-Viru maavalitsuse töötajate kontaktid	127

HEAD LÄÄNEVIRULASED, SÕBRAD LÄHEDALT JA KAUGELT

MARKO TORM

Lääne-Viru maavanem

Möödunud on taas võimas aastaring – merekultuuriaasta, mille sisse mahtus nii õnnestumisi, väljakutseid kui ka vägevaid kordaminekuid.

See on olnud eriline aasta. Aasta, mis tõi maakonda tunnustusi: Eesti parimaks ehitusprojektiks valiti Tark Maja, Eesti parimate hotellide hulka valiti Aqva Spa. Tapa kultuurikoda sai endale nüüdisaegse 3D-digikino ja Rakveres avati Eesti kauneim kinomaja, kauaoodatud teatrikino.

Elina Born tegi Eesti Muusikaauhindadel puhta töö, Sõmeru avatud noortekeskuse meeskond Triblox võitis Tenerifel toimunud Euroopa lahtistel meistrivõistlustel hõbemedali. Merepäästja ja merepäästeinstruktori Robert Aasa panus Eesti merepääste arengusse leidis äramärkimist rahvusvahelisel tasandil.

Arkna mõisa pargi hooldustööd hääletati parimaks KIKi rahastatud keskkonnaprojektiks ning Eesti linnade talimängud võitis Rakvere.

Estonian Cell pärjati Ettevõtluse Auhind 2016 raames aasta uuendaja tiitliga. Pimedate Ööde filmifestival andis parima Eesti filmi tiitli Kadri Kõusaare linatõeale „Ema”, kus nimiosa mängib Rakvere teatri näitleja Tiina Mälberg. Valmis kauaoodatud Võsu-Käsmu kergliiklustee ja reketialade hall – Aqva Spordikeskus.

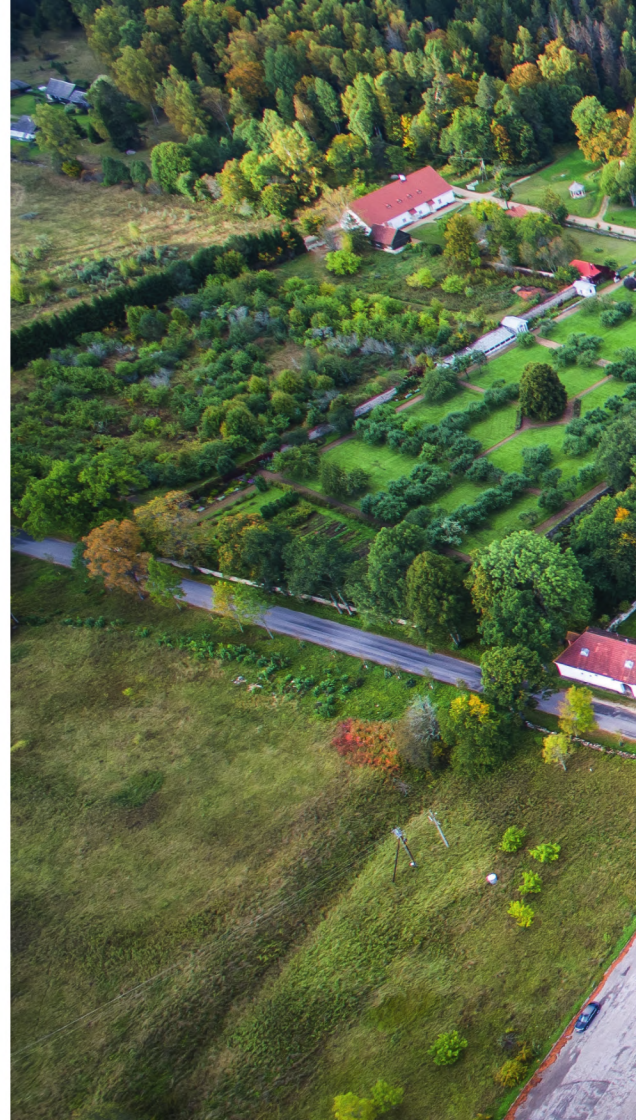
Euroopa Liidu struktuurifondide toel saavad peatselt teoks turismiobjektid Rakveres, Moel ja mujalgi. Veelgi kaunimaks muutuvad Tapa ja Väike-Maarja vallakeskused. Maakonna meeli köitis taas Baltoscandal. Need on märgilised saavutused kogu Lääne-Virumaale.

Õnne saame soovida veel paljudele meie maakonna tublidele. Eesti meister maratonijooksus – Moonika Pilli, põllumajanduse tippjuht – Jaak Läänemets, kangelaistod maadlusmatil – Epp Mäe, elutööpreemia – Maie Orav. Teenetemärk Vabariigi Presidendilt – Tanel Padar, teenete auhind Euroopa Kergejõustiku Liidu liikmesorganisatsioonilt – Jaak Vettik. Olümpiadebüüt – Kaidi Kivioja, maakonna sädeinimene – Anneli Mikiver, aasta noortekeskuse töötaja – Piret Laidroo, aasta treener – Riho Rannikmaa, ja palju, palju muud.

Möödunud aastal oli meil suur au võõrustada peaministrit ja Eesti uus president tegi esimese sisevisiidi just Lääne-Virumaale. Meie tublid omavalitsusjuhid on jõudmas lõpusirgele läbirääkimistes veelgi võimekamate omavalitsuste moodustamise üle. Paljud meie ettevõtjad on taas kord võtnud kavva laienemise ja investeerivad oma inimestesse ning tootmise või teeninduse kaasajastamisse – aitäh, kõik tublid ja ettevõtlikud!

Maakonna edukuse pandiks on 60 000 elanikku. Meil on väljapaistvad algatused ja aktiivsed inimesed. Meil on, mille üle uhkust tunda ja mille najal julgelt edasi liikuda.

Hoiame kokku ja teeme koos Lääne-Virumaa suureks!







Viru maavalitsuse hoone aastal 1930. Foto Virumaa muuseumide kogust

MAAVALITSUSE AJALUGU

RIINA KAPTEIN

Finantsnõunik

Praegune maavalitsuse hoone ongi algselt ehitatud maavalitsuse jaoks. Ehitustööd algasid 1926. aasta kevadel ning hoonesse koliti sisse 1927. aasta veebruaris. Seega on see kaunis hoone juba 90-aastane. Peale maavalitsuse tööruumide asus majas maavanema korter, mis koosnes viiest toast ja köögist. Algusest peale olid majas keskküte, vesi ja kanalisatsioon. See oli esimene maja Rakveres, milles olid nüüdisaegsed mugavused.

Maavalitsuse osakondade tegevused olid võrreldes praegustega erinevad. Administratiivosakond tegeles kõige muu kõrval ka avalike matmispaikade haldamisega, lubade andmisega laatade pidamiseks, määras kindlaks kaupluste lahtiolekuajad, jälgis alkohoolsete jookide müüki jne.

Majandusosakond valitses maavalitsuse vara, koostas eelarved ja aruanded, nõudis sisse makse ja trahve, registreeris autosid ja mootorrattaid. 1927. aastal oli kogu maakonnas registreeritud 17 sõidu- ja 16 veoautot, 13 mootorratast ning 41 mootorpaati.

Maavalitsusest sai neljakümnendatel aastatel täitevakomitee ning 1990. aastal taas maavalitsus.

Esimeseks maavanemaks oli Lembit Kaljuvee (1987–1992).

1990. aastate alguses käivitati kogu vabariigis mitmed olulised reformid: maa- ja omandireform, suurtööstuse reform, põllumajandusreformi käigus moodustati ühistuid ja talusid. Maavalitsuse osakonnad ja ametid tegutsesid kolmes majas maavalitsuse kinnistul ning ka linnas eri asukohtades.

Tolleaegse maavalitsuse koosseisus oli 94 ametikohta. Osa tegevusvaldkondi on maavalitsusel samad tänaseni, kuid toona olid koosseisus veel ka pääste- ja kaitseteenistus, plaaniosakond, spordiamet, põllumajandusinspeksioon, looduskaitsetalitus, kultuuriosakond, kaadri- ja protokollitalitus.

Maavalitsuse koosseisu kuulusid ka küla-, alevi- ja linnanõukogud ühtekokku 80 töötajaga. Alates 1991. aastast andis ENSV Ülemnõukogu kõikidele külanõukogudele omavalitsusliku staatuse, meie maakond võimaldas esimesena kõikidel külanõukogudel koostada oma eelarve.

1992–1995 oli maavanem Ants Leemets.

1993. aastal lõpetas tegevuse teise astme omavalitsusorgan – maavolikogu. Maavalitsuse koosseis oli tunduvalt suurenenud, ilma omavalitsusteta hõlmas see ligi 150 ametikohta. Maavalitsuse koosseisu kuulusid informaatika-, teenindus-, rahandus-, välissuhete, õigus-, majandus-, kaadri- ja protokoll-, tervishoiu-sotsiaalhoolekan-de-, kultuuri-, põllumajandus-, arengu-, tootmisosakond, perekonnaseisu-, pensioni-, kooli-, töö-, ehitus- ja päästeamet, arhiiv ja raamatupidamine.

1995–2003 oli maavanem Marko Pomerants.

Jätkus intensiivne maareform. Aktiivselt tegeldi haldusterritoriaalse reformiga, tehes ettepaneku moodustada senise 18 omavalitsuse asemele ühe variandina 9 ja teise variandina 6 omavalitsusüksust. Reform takerdus aga omavalitsuste vastuseisu ja poliitilise jõuetuse tõttu.

Maavalitsuse paljud ametid ja osakonnad on viidud maavalitsuse alluvusest ära ja moodustatud uued struktuuriüksused. Vabariigi valitsus kinnitas 1997. aastal maavalitsuse struktuuri, mis koosnes 9 osakonnast, kokku 82 ametikohta.

Maavalitsuse hoone suuremahuline renoveerimine võeti ette OÜ Põldme Arhitektuuribüroo projekti alusel. Sisekujundus tehti 1996. aastal Ilona Põldme ja välisfassaad 1998. aastal Janno Põldme projekti järgi.

2003–2004 oli maavanema kohusetäitja Riina Kaptein.

2004. aastast viidi seni iseseisvad maavalitsused sise-ministeeriumi haldusalasse regionaalministri alluvusse.

2004–2009 oli maavanem Urmas Tamm.

2009–2014 oli maavanem Einar Vallbaum.

2013. aasta 1. septembrist anti maavalitsuse hooned Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile (RKASile). Suund on anda kõik riigile kuuluvad hooned ühe organisatsiooni hallata. Maavalitsusest vabanenud ruumid on antud rendile mitmele uuele riigiasutusele.

Maavalitsuse koosseis oli vähenenud juba 34 ametikohani.

Alates 2014. aasta sügisest on maavanemaks Marko Torm.

2015. aasta septembrist kuuluvad maavalitsused rahandusministeeriumi haldusalasse, riigihalduse ministri tegevusvaldkonda.



Veebruaris tegi maavanem Marko Torm Lääne-Virumaalt Riigikokku valitud saadikutele ettepaneku kohtumiseks, eesmärgiga saada ülevaadet riigi tasandil toimuvast ja selle mõjust Lääne-Virumaale. Fotol keskkonnaminister Marko Pomerants (keskel) rääkimas keskkonna valdkonna päevakajalistel teemadel. Paremal endine maavanem Lembit Kaljuvee.

Foto Kristel Kitsing

Maavalitsuse tööülesandeid on vähendatud ning struktuurina tegutsevad arengu- ja planeeringuosakond, sealhulgas maatoimingute talitus, haridus- ja sotsiaalosakond ning kantselei, mille koosseisus on ka perekonnaseisutoimingute töötajad. Kokku on täidetud 27,3 ametikohta,

vajadusel lisanduvad mõned hooajalised lepinguga töötajad projektide täitmiseks.

Käimas on jällegi haldusreform ning ees ootamas ka riigihalduse reform, mis praeguse informatsiooni kohaselt lõpetavad maavalitsused tegevuse 1. jaanuarist 2018. a.

LÄÄNE-VIRU MAAKONNA KULDSE VAPIMÄRGI KAVALERID



Toomas Varek –

panus maakonna majanduse ja avaliku sektori arengusse.

- Üle 20 aasta pühendunud maakonnas põllumajanduse ja põllumajandustööstuse arengule.
- Lääne-Virumaa esindaja Riigikogu IX, X ja XI koosseisus.
- 1996-1999 Rakvere linnapea, 2003 siseminister, 2005-2006 Riigikogu aseesimees ja 2006-2007 Riigikogu esimees.
- Panustab jätkuvalt maakonnakeskuse juhtimisse ja maakonna arengusse.



Marika Tint –

panus maakonna kultuurivaldkonna arengusse.

- Töötanud Rakvere Teatris eri ametites 21 aastat.
- Rakvere Teatri alustala, koordineerides ja juhtides korraldustegevust, reklaami, turundust, aruandlust jms.
- Koordineerib heategevusfondi Aitan Lapsi annetuste jagamist kõigi teatrite vahel.
- Suur roll Rakvere Teatri viimisel rahvusvahelisele areenile.



Gunnar Kotiesen –
panus maakonna sotsiaalvaldkonna arengusse.

- Rakvere Karmeli koguduse liige aastast 1989 ja koguduse pastor alates 2008. a augustist.
- Mitmete heategevusürituste eestvedaja, toetades suurperesid, vähekindlustatud peresid, Gruusia sõjapõgenikke jne.
- Laste ja noorte ühistegemiste, nagu „Lapse kingades“, ja lastekaitsepäevade eestvedaja.
- Väärtustab kogukondlikku koos tegemist ning vabatahtlikku panustamist, osaleb aktiivselt Rakvere kogukonna elus.



Anne Nõgu –
panus maakonna ettevõtluse ning haridus- ja kultuurielu edendamisse.

- Esimese Waldorf-pedagoogika põhimõtteid rakendava erakooli asutaja maakonnas.
- Erahuvikooli Kaur asutaja.
- Art Cafe ja Art Hotelli rajaja ning juht.
- Arendanud Rakveres balletiõpinguid, toetanud erinevaid festivale ja muid sündmusi.



Toivo Peäske –

panus maakonna kultuurivaldkonna edendamisse.

- Rakvere muusikakooli direktor, pianist ja dirigent.
- Tema juhtimisel on Rakvere muusikakoolist saanud mitme tunnustust pälvinud ürituse eestvedaja.
- Andnud üle Rakvere muusikakooli lõputunnistused 190 noorele muusikalise alushariduse omandanule.
- Virumaa kammerorkestri ellukutsuja.
- Kuulub Eesti klaveriorkestri koosseisu.

LÄÄNE-VIRU MAAKONNA HÕBEDASE VAPIMÄRGI KAVALER

Paul Black –

panus maakonna majanduse arengusse.

- Innovaatilisi tehnoloogiaid rakendava tootmisettevõtte Baltic Fibres OÜ omanik.
- Maakonna suuremaid tööandjaid.
- Panustanud aastast 2000 märkimisväärselt Lääne-Viru maakonna arengusse.
- Kohaliku kogukonna toetaja.
- 2015. aastal Eesti kõige keskkonnasõbralikum ettevõte.



KANTSELEI TÖÖVALDKOND

TARMO MIKKAL

Maasekretär

RIINA KAPTEIN

Finantsnõunik

Aasta 2016 oli Lääne-Viru maavalitsusel täisaasta rahandusministeeriumi haldusalas ja planeeritavate reformide tuultes. Üheks 2016. aasta muutuseks oli maavalitsuse infotehnoloogia valdkonna viimine rahandusministeeriumi infotehnoloogia keskuse (RMIT) alla. Selle tulemusena on maavalitsuse arvutipark ühitatud teiste rahandusministeeriumi haldusalas olevate asutustega. Samuti ei ole maavalitsuse koosseisus enam IT-valdkonnaga tegelevat spetsialisti.

Maavalitsuse kaudu rahastatavate tegevusvaldkondade hulk on aastast aastasse vähenenud. 2016. aastal oli suurima eelarvemahuga maakonna ühistranspordi korraldamine ja riigi toetuse jaotamine üldtüüpi lastekodudele. Maavalitsuse eelarve kaudu korraldatakse noorsoo- ja tervisedundustööd, maakondlikke arendus- ja planeeringutegevusi ning välisprojekte.

2016. aasta eelarves moodustasid mitmesugused sihtots-
tarbelised toetused ligi 3 miljonit eurot. Maavalitsuse enda personal ja majandamisega seotud kulu oli kokku 670 000 eurot.

Maavalitsuse koosseisu kuulus 2016. aasta lõpus 27,3 ametikohta, aasta jooksul lahkus 2 töötajat.

2016. aastal loodi maavalitsuse juures, nii nagu kõikide teiste maavalitsuste juures, maakonna turvalisuse nõukogu, kuhu on kaasatud eri valdkondade esindajad. Sellise nõukogu loomise vajadus tuleneb riigi siseturvalisuse arengukavast 2015–2020 (STAK). Nõukogu ülesandeks on kujundada maakonna tervikvaade turvalisuse probleemidele, leida asjakohased lahendused ning koondada turvalisuse laiema käsitlusega hõlmatud huvirühmasid. Oluline roll on võrgustamisel, kuna turvalisus on meie kõigi ühine asi ja mitte ainult politsei ega päästeametnike mure. Turvalisuse nõukogu ei saa samastada regionaalse kriisikomisjoniga, mille ülesanded on kitsamad ja spetsiifilisemad.



Jätakuvalt tegeleb maavanem kohalike omavalitsuste haldusaktide õigus-pärase haldusjärelvalvega talle antud volituste piires. Maavanem ei teosta lausjärelvalvet, vaid lähtub pöördumistest ning otsustab igal konkreetsel juhul eraldi, juhindudes sisust.

Jätakuvalt müüb maavalitsus kohtuotsustega konfiskeeritud sõiduaautosid. Tavaliselt on konfiskeerimise põhjuseks joobes juhtimine. 2016. aastal on maavalitsus müünud konfiskeeritud vara kokku 12 547 euro eest. Enamasti on tegemist vanade autodega – kõige odavam neist on müüdud 51 euroga ja kalleim 4885 euroga.

Kantselei vastutab maavalitsuse asjaajamise korraldamise eest, samuti kuuluvad kantselei töövaldkonda perekonnaseisutoimingud ja maavalitsuse avalikud suhted.

**Meie ümber puhuvad muutuste tuuled.
Sel aastal jõuti lõpule haldusreformi esimese
etapiga ja jätkub riigireform. Foto Ain Liiva**



President Kersti Kaljulaid tegi oma esimese riigisese visiidi Lääne-Virumaale, kus külastas ettevõtteid ja asutusi ning kohtus kohaliku elu edendajatega. Fotol on president maakonna omavalitsusjuhtidega. Foto Ain Liiva



MAAKONNA ARENG JA PIIRKONNA KONKURENTSIVÕIME TUGEVDAMINE

MATI JÕGI

Arengu- ja planeeringuosakonna juhataja

Aastal 2016 sai käidud Soomes Helsingis traditsiooniliselt novembris peetaval kõige suuremal Eestit tutvustaval üritusel Martin Markkinat ehk Mardilaat, kus staaresinejaks oli Virumaa oma tublide ettevõtjate ja vahva kultuuriprogrammiga. Sellesse, et Lääne-Viru ettevõtjad ja ka kultuuriõtõtjad võimalikult sujuvalt Mardilaadal osaleda said, andis panuse ka arengu- ja planeeringuosakond. Tänavune laada küllastajate hulk 14 000 polnud küll rekordiline, kuid usume kindlasti, et mõnelegi neist tulid head naabrid Lääne-Virumaal meelde ning tekkis soov külla tulla, mis oligi tegelik Lääne-Virumaa esindatuse eesmärk Mardilaadal. Tibusid ehk Soome külalisi saame kokku lugeda siis aasta pärast!

Piirkondliku konkurentsivõime tugevdamise programm ehk PKT sai tänavu tulemused kirja. Lääne-Virumaa tegevuskava seitse projekti läbisid edukalt ka toetuse taotlemise sõela ja nii on meil juba lähiaastatel võimalus sõita jalg-

rattaga ohutult ning tujuküllaselt Käsmu-Võsu, Pajusti-Viru-Jaagupi ning Rakvere-Haljala vahel, aga samuti külastada Tapa korrastatud kesklinna, moodsat keskväljakut Väike-Maarjas, Moe joogitööstuse teemaparki ning uuenenud ekspositsiooniga politseimuuseumi Rakveres. Kokku on programmist saadav toetus 5,7 miljonit eurot.

Veel 6,7 miljonit eurot on PKT-programmil Lääne-Viru arendamiseks tallel ning 14 vahvat ideed sellele konkureerimas. Toetust pälvivad ideed selguvad 2018. aasta alguses.

Lääne-Viru maakonnaplaneeringu 2030+ koostamine on lõpusirgel – kehtestamiseelses järelevalves rahandusministeeriumis. Kuigi eeldatult just maavarade, teede ning riigikaitserajatiste valdkonnas tuli teha kõige rohkem kooskõlastamisi, sai lõpuks kõiki pooli rahuldav sõnastus leitud ja planeeringulahendusena sätestatud.

Loodetavasti saab meie maakonna ruumilise arengu plaan 2017. aasta esimese kvartali jooksul ka kehtestatud.

Rahvusvaheline koostöö on arengu- ja planeeringuosakonna tegemistes nagu ikka olulisel kohal. Just 2016. aastal tuli otsus, et välisministeerium toetab jätkuvalt meie

Euroopa Liidu struktuurifondide toel saavad peatselt teoks turismiobjektid Rakveres, Moel ja mujalgi.

Moel plaanitakse avada Eestis ainulaadne alkoholi- ja karastusjoogitööstuse teemapark. Foto Paul Kuimet



Euroopa Liidu struktuurifondide toel saab peatselt veelgi kaunimaks Väike-Maarja keskväljak. Keskväljaku eskiisjoonis. KAMP Arhitektid OÜ

koostööd Limanski rajooniga (endine Odessa oblasti Kominternivski rajoon) noorte ettevõtlikkuse edendamisel. Kui eelmine projekt „Noor ja ettevõtlik“ oli paljusküsimiseks tutvumiseks ja meie maakonnas noorte ettevõtlikkust edendavate tegevuste tutvustamiseks, siis nüüd soovime, nagu vihjab ka jätkuprojekti nimi „Noor ja ettevõtlik – ideed ellu“, et meie head noored partnerid Musta mere ääres teeksid projekti lõppedes ettevõtlusteatri ning loovsid õpilasfirmasid.

Mere- ja rannikuala integreeritud, eri eluvaldkondade arenguvajadusi arvestav planeerimine on kuum teema Euroopa Liidu ruumiplaneerimises.

Edukaks osutus Kesk-Läänemere programmi rahastuskonkursil just sellist planeerimist kahel pool Soome lahte käsitlev projekt „Sustain Baltic“, kus Lääne-Viru maakond on üks partneritest kõrvuti Turu ning Tallinna ülikooliga, Eesti maaülikooliga, Soome keskkonnainstituudi ning Satakunta maakonnaga.

Kuigi just nimetatud välisprojektide ning Euroopa Komisjoni poolt toetatud Euroopa investeerimiskava teavitusprogrammi tegevused jäävad eelkõige järgmise aastasse, tuli rahastustaotluste rauda ikkagi taguda 2016. aastal. Tore oli see aasta 2016 ja ega 2017. aasta igavam tule!



Rakvere Karmeli koguduse uus rajatav hoone tuleb kaasaegne ja multifunktsionaalne, võimaldades kogudusel senisest paremini teenida kogukonda Lääne-Virumaal ning kaugemal. Hoone arhitektuurse kontseptsiooni konkursi võitis arhitektuurbüroo Luhse ja Tuhal.



 **estoniancell**

PLANEERIMISTE GEVUS

JAAN KANGUR

Planeeringuspetsialist

2016. aasta viimasel kuul esitati rahandusministeeriumile järelevalve teostamiseks Lääne-Viru maakonnaplaneering 2030+. Maakonnaplaneeringu koostas Lääne-Viru maavalitsus ja meid nõustas Eesti planeerijate ühingu liige Maila Kuusik. Maakonnaplaneeringu joonised koostas Kadri Kattai aktsiaseltsist Kobras. Kuna maakonnaplaneeringut asuvad suuremas osas ellu viima kohalikud omavalitsused, olid dokumendi koostamisse kaasatud nende esindajad.

Lääne-Viru maakonnaplaneeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju hindas ja keskkonnamõju strateegilise aruande koostas aktsiaseltsi Kobras eksperdirühm. Juhtekspert oli Gerli Kull ning töörühma kuulusid veel Urmas Uri, Anne Rooma, Ene Kõnd ja Teele Nigola.

Maakonnaplaneeringut tehes võeti eesmärgiks koondada ühte dokumenti kõik varem kehtestatud planeeringud.

Siinkohal toome välja mõned olulisemad teemad, mida maakonnaplaneering käsitleb ja mis ei kaota oma aktuaalsust ka edaspidi.

Maakonnaplaneeringu koostamisele tagasi vaadates võib esile tõsta nelja teemat: maavarad, maanteed, riigikaitselised ehitised, väärtuslikud põllumaad ja maavarad. Just need teemad pälvisid nii töörühmades kui ka koostöös raames ametkondadega suheldes enim tähelepanu.

Looduskeskkonnalt ja väärtustelt on Lääne-Virumaa Eesti mõistes mitmekesine ja isegi vastuoluline. Ligi 36% maakonna territooriumist on kaetud riigi strateegilise maavara põlevkivi, fosforiidi ja tehnoloogilise lubjakivi maardlatega. Samas on Pandivere piirkond ühe väga olulise loodusvara, põhjavee allikaks. Maakonna põhjarannik on ligi 60% ulatuses Eesti tuntuima rahvusparki Lahemaa osa, kus kaitstakse unikaalset rannamaastikku, püsielu- paiku, aga ka traditsioonilist inimasustust rannaalal.

Lääne-Virumaal, eriti maakonna lõunaosas, asuvad Eesti kõrgeima mullaviljakusega ja intensiivseima kasutusega põllumaad.

Praegu on maavarade tööstuslikus mahus kaevandamine seotud tsemenditootmisega. Arvestades üha suurenevat nõudlust toidu tootmiseks vajalike väetiste järele, on surve nii põlevkivi kui ka fosforiidi kaevandamiseks maakonna territooriumil kasvamas.

Jätakuvalt on vajadus tagada Eesti energiajulgeolek sisemiste energiaressursside toel. Need suundumused või uuringute ettevalmistamine on tõstatanud avalikkuse seas üldisemad küsimused elukeskkonna säilimisest ja tekitanud pigem negatiivse hoiaku maavarade kaevandamise suhtes. Maavarade kaevandamine võib olla ka vastulus teise ressursi, põllumajandusmaa kasvava kasutuselevõtuga, mida tõendab üha suurenev soov põllumajandusmaad omandada ja üha kõrgem põllumajandusmaa hind. Nii maavarade kui ka põllumajandusmaa intensiivne kasutamine tõstatab omakorda küsimuse põhjavee kaitsest, kuna selle loodusvara suurim reservuaar asub Pandiveres. Planeeringu perioodil (aastani 2030) ei ole ette näha intensiivset maavarade kaevandamist maakonnas, kuid samas võib seda eeldada järgneval perioodil, mil üheks peamiseks ülesandeks on kavandada piirkonnas tasakaalustatud maa-kasutus, arvestades poolte huvide ja vajaduste ning olemasoleva maaressursiga. Praegu on maavarade kasutamisele antud õiguslikult eelistatud positsioon võrreldes teiste kasutusala-dega, mis võib pärssida muid majandustegevusi või elukorraldust kohtades, kus maa-kasutusviis muude väärtuste alusel oleks otstarbekam (nt põllu-, puhke-, metsa-, elamumajandus vms).

Maaeluministeeriumis on koostamisel seaduseelnõu väärtuslike põllumajandusmaade kaitseks, mis sätestaks väärtusliku põllumajandusmaa mõiste ja kasutamise nõuded. Maakonnaplaneeringus on küll seatud tingimused väärtusliku põllumajandusmaa kasutusele, kuid need on siiski liiga üldised ega taga nende maade kaitset.

Rahvastiku vähenemine ja keskustest kaugemate piirkondade tühjenemine tähendab suuremat kulu sotsiaalteenuste kättesaadavuse tagamisele maakonna äärealadel ja survet koondada teenused keskustesse. Seega peab eelseisval perioodil jätkuvalt rääkima selliste kogukonnateenuste arendamisest nagu lastehoid, huvitegevus ja kogukonna turvalisus. Nende korraldamise aluseks peaks olema püsivamad kokkulepped teenuse pakkuja ja tellija vahel ning kindlam rahastus, kui seda on võimaldanud senine üksikute projektide põhine praktika.

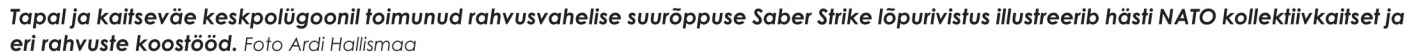
Elektriraudtee arendamine, maakonnaplaneeringu ajaraamis vähemalt Tapa raudteejaamani ning kaugemas perspektiivis Rakvere linnani, annaks Lääne-Viru maakonnale täiendava arengupotentsiaali ning selle keskkonnamõjud on positiivsemad võrreldes fossiilsete kütuste kasutamisega raudteetranspordis.



Nordcalk tegutseb rohkem kui 30 kohas üheksas riigis. Eestis on kolm tootmisüksust, neist üks Rakke lubjatehas koos Karinu lubjakivikarjääriga. Foto Lembit Michelson



Aastal 2016 toimus maakaitsepäev Rakvere vallas. Aastal 2017 on nii maakonnal kui ka maakonnakeskusel Rakverel au võõrustada võidupüha paraadi. Foto Ain Liiva



Riigikaitse arengukava aastateks 2013–2022 näeb ette arendada välja soomusmanöövervõime, mis viib Eesti riigikaitse uuele tasemele. Sellest tulenevalt vajab kaitsevägi lisaväljaõppevõimalusi soovitatavalt Tapa linnaku

Üldiselt sujus maakonnaplaneeringu koostamine suuremate vaidlusteta ja saime kooskõlastamise etapi suhteliselt edukalt läbitud. Rohkem läbirääkimist oli maanteeameti, maa-ameti ja kaitseministeeriumiga.

Maakonnaplaneeringu avalikul väljapanekul dokumendi kohta vastuväiteid ega täiendusi ei esitatud, üksnes eespool nimetatud asutused tegid planeeringu kohta mõned ettepanekud.



Isadepäev Kulinal. Foto Helis Poolamets

PEREKONNASEISUTOIMINGUD

ANNELI RIIM

Perekonnaseisumetnik-juhtivspetsialist

Aasta 2016 on eelnenutega võrreldes eriline. Kohe aasta algusest käivitus üleriigiline projekt „REGREL“, mis tähendab registripõhist rahva ja eluruumide loendust 2020. aastal ja selleks peab RRI (rahvastikuregistris) olema nn elektrooniline sugupuu, mis tekib sinna varasemate aegade perekonnaseisuahtide ja dokumentide sisestamisega. Meie maavalitsus võttis tööle kaks uut sisestajat, et tööga tähtjaks valmis saada.

Emotsionaalselt eriliseks tegi aasta aga see, et 1. juulil 2016 möödus 90 aastat Eestis perekonnaseisumetniku kutse kehtestamisest. Varem täitis seda ülesannet piirkonna vaimulik. Tema pani kirja sünnid-surmad ja lauatas paarid ning vastavatest meetrikatest, kui need on säilinud, võib tänaseni andmeid leida. 1. juulist 1926 muudeti aga perekonnasündmuste registreerimise ja dokumentide arhiveerimise korda. Määrati kindlaks kogutavate andmete hulk ja vaimulike kõrval hakkasid tööle ka ametnikud omavalitsustes. Aktiraamatud just sellest ajast on hoiul maavalitsuse arhiivides ja nende andmed koos digipildiga aktist kantakse üle nüüdsesse rahvastiku-registrisse.

Sel aastal muutusid kõik riigilõivud ja kõige suurema hüppe tegi nimemuutmise riigilõiv, mis aastaid püsinud 39 euro asemel on alates 2016. aasta veebruarist 100 eurot.

IGAPÄEVATÖÖ

Pideva arhiivitöö kõrval on igapäevatööks ikka see, mis piltlikult öeldes uksest sisse astub, sest paljude avalduste esitamiseks peab isiklikult perekonnaseisumetniku juurde kohale tulema.

Erinevaid avalduse vorme on meil seitseteist, kuid tehtavaid toiminguid rohkemgi, sest näiteks sünni ja surma registreerimise avalduse saab ametnik juba toimingu käigus ise koostada ja paberil blanketi järele puudub vajadus. Lisanduvad avalduseta tehtavad toimingud, milleks on kohtuotsuste või välisriigi dokumentide põhjal RRI andmehõive tegemine.

Kuna 2016. aastal sisestati arhiividest RRI üle riigi põhiliselt surmaakte, mille alampiiiriks oli 1930. aasta, avanes meile dokumentidel kirjapandu kaudu selle töö käigus kogu 1940. aastate traagika oma valus, mõttetuses ja tagajärgedes, mis kestavad tänaseni.

On näha, kuidas perekonniti, lapsed kaasa arvatud, hävitati inimesi. Surma põhjuseid on ängistav lugeda ja arvutisse sisestada. Kord nimetati kannatanuid, kord teo toimepanijaid bandiitideks.

Palju teateid inimeste surma kohta on tulnud Vene-maa vangilaagristest, kus sageli on kirjas, et surma põhjus ja koht on teadmata, kuid märgitud on ka mahalaskmisi ning haigusi.

Väga raske tööloik on korduvad või alusetult koostatud surmaaktid, mille puhul on kunagi surnuks tunnistatud inimesed hiljem välja ilmunud. Neid akte saab kehtetuks tunnistada ainult kohus ja kohtutee ei meeldi kellelegi ning järeltulevatel põlvedel pole mingit huvi sellega tegeleda. Nii tekivadki registrisse vastuolud, kus ühel inimesel on kaks erinevat surmaaega või tegelikult elab ta kusagil välismaal Eesti kodanikuna. Nüüd, mil RR täieneb päevast päeva andmetega arhiivist, tulevad sellised asjad välja.

Näited

* Pereisa on surnuks tunnistatud 1947. aastal, mille kohta on meie arhiivis olemas surmaakt, kuid siis leiame arhiivist akti, milles on kirjas, et sama inimene on surnud tegelikult 1976. aastal Virumaal. Nii omal ajal mehe surnuks tunnistaja kui ka 1976. aastal surma registreerija

on sama isik ehk abikaasa. Küllap talle ei meenunud enam, et kord sai mees surnuks tunnistatud, ja nüüd oli vaja see otsus tühistada, kui inimene elusana kodus tagasi. Või loodeti, et see ei tule kunagi välja. Aga e-ajastul tulevad sellised asjad välja.

* Ema on poja 1940ndatel surnuks tunnistanud, kuid me leiame RRist, et sama isik elab praegu Ameerikas ja on Eesti kodanik.

Selliseid näiteid variantides on palju, liiga palju.

Maavalitsuse 2016. aasta tähtsamad perekonnatoimingud arvudes

Registreeritud sünnid	192
Registreeritud surmad	272
Sõlmitud abielud	204
Lahutatud abielud	98
Nimemuutmised	43
Isaduse omaksvõtt pärast sünni registreerimist	29
Korduvad tõendid/väljavõtted	437
Isikukoodid välisriigi kodanikele	166
Sisestatud kohtuotsused ja välisriigi dokumendid	429
Arhiivist sisestatud aktid	29 673



1. juulil 2016 möödus 90 aastat Eestis perekonnaseisumetniku kutse kehtestamisest. Fotol Lääne-Viru maavalitsuse perekonnaseisumetnikud (vasakult) Eve Prillop, Anneli Riim ja Terje Pärnasalu. Foto Kristel Kitsing

RAHVUSVAHELISED SUHTED

KRISTEL KITSING

Avalike suhete peaspetsialist

Rahvusvahelise koostöö peamiseks eesmärgiks on arendada Lääne-Viru maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste välissuhtluse koostöövõrgustikku ettevõtluse, kultuuri, spordi, sotsiaaltöö, hariduse ja teistes huvipakkuvates valdkondades. Maavalitsus aitab kaasa kontaktide loomisele ja koostöö edendamisele Lääne-Viru maakonna kohalike omavalitsuste ja teiste riikide omavalitsuste vahel. Igakülgset soodustatakse maavalitsuse ja omavalitsuste spetsialistide ning ametnike osalust rahvusvahelises koostöös, osutatakse kaasabi Lääne-Virumaa ettevõtjate ärilise partnerluse loomisele sõpruspiirkondade ettevõtetega ning kontaktide arendamisele kultuuri ja spordi valdkonnas.

Lääne-Viru maakonna välissuhted hõlmavad kahte valdkonda: koostööd lepinguliste sõpruspiirkondadega ja osalemist Euroopa Liidu programmides. Lääne-Viru maavalitsuse peamiseks rahvusvahelise koostöö partneriteks on Jász-Nagykun-Szolnoki omavalitsus Ungaris, Konini

maakond Poolas, Plöni maakond Saksamaal, Jönköpings linn Rootsis, Kuopio linn Soomes, Dobeles suurvald Lätis ja Kominternivske rajoon Ukrainas.

Lääne-Virumaa sõprussuhted Saksamaa liitvabariigi **Plöni kreisiga** on kestnud juba 1989. aastast. Laiapõhjalised tähelepanuväärselt kauased sõprussidemed Plöni maakonnaga jätkuvad ka pärast kaksikümend seitse aastat kestnud viljakat koostööd.

Tavapärast toimub igal aastal üks kohtumine, vaheldumisi kas Lääne-Virumaal või Plönis. Tänavu külastas Plöni kuueliikmeline delegatsioon meie maakonda, et hoida ja edendada kontakte ning määratleda edasise koostöö põhisuunad. Külastati Neeruti mõisa, kaitseväge 1. jalaväebrigaadi linnakut Tapal, kus samal ajal paiknes Saksa kaitseväge mägijäägrite kompanii. Külastati ka 14. rahvusvahelist etenduskunstide festivali Baltoscandal ning tehti mõnus jalutuskäik Käsme külas ja Võsu sadamas. Kui seni on Plöni sõpradega hästi toiminud just koolidevaheline õpilasvahetus ja kujundanud aastate jooksul paljude noorte maailmapilti, siis edaspidi otsustati panna suuremat rõhku ka kultuurigruppide vahetamisele.

Juunis 2017 on plaanis sõpruskoor kutsuda noorte laulupäevale Virumaa Võrsed ja juulis 2017 külastab meie maakonna koor Saksamaad.

Norra kuningriigi **Vest-Agderi maakonnaga** on Lääne-Virumaal koostööleping alates 1995. aastast. Kohtumisi peetakse regulaarselt. Jaanuaris 2016 võõrustasime kuut sõpruspiirkonna esindajat Lääne-Virumaal. Ametliku visiidi käigus tutvusid külalised Rakvere gümnaasiumi, Porkuni kooli ja Rakvere noortevolikogu tegemistega. Arutati ka sisulist koostööd Rakvere ametikooliga, külastati Kiltsi kaardilossi ja vahetati pagulasteemalisi kogemusi. Külalistele tutvustati meie maakonna säravaid ja arenevaid pärleid, nagu Moe tööstuskompleks, Neeruti mõis ja Arkna mõisakompleks. Delegatsiooni liikmed said tutvuda Targa Maja kompetentsikeskuse innovaatiliste lahendustega. Augustis või septembris 2017 teeme vastuvisiidi Vest-Agderisse.

Vest-Agder andis tänavu üheksandat korda välja 25 000 Norra krooni suuruse stipendiumi Lääne-Virumaal tegutsevatele kunstnikule. Stipendiumi eesmärgiks on kaitsta ja edendada meie maakonna kultuuri- ja kunstikeskkonda, anda kohalikule kunstnikule võimalus end arendada. Vest-Agderi kunstistipendiumiga on kaheksa aasta jooksul toetatud 13 Lääne-Virumaa loovisikut. Tänavu said

stipendiumi ooperilaulja Reigo Tamm ja disainer Priit Verlin.

Suhted Läti vabariigi **Dobele suurvallaga** on tänu vahetule naabrusele olnud erilisel kohal. Lääne-Virumaa ja Dobele leping, mis sõlmiti 2001. aastal, on seni eelkõige keskendunud kultuurile. Kohtumised toimuvad ükskaks korda aastas, traditsiooniliselt suve hakul Lätis, kus tehakse vahekokkuvõtteid ja peetakse aru. Nii saadigi 2016. aasta juunis kokku Dobeles.

Partnerlusleping Rootsi kuningriigi **Jönköpings kommuniga** sõlmiti 2003. aastal. Jaanuaris 2016 külastas Jönköpingsi neljaliikmeline delegatsioon Lääne-Virumaad. Kohtumisel käsitleti koostöölepingu elluviimise tulemusi ja arutati edasist koostöökava. 2017. aasta mais on planeeritud järgmine kohtumine Jönköpingsis.

Koostööleping Poola vabariigi **Konini maakonnaga** kehtib alates 2006. aastast. Märtsis 2016 viibis Lääne-Virumaal Konini viieliikmeline delegatsioon. Külastati Rakvere ametikooli, Rakvere Rohuaia lasteaeda, Rakvere sotsiaalabikeskust ja Rakvere Targa Maja kompetentsikeskust. Augustis sõitis Lehtse kammerkoor Koninisse, kus koori liikmeid ootasid ees toredad ja külalislahked inimesed, esinemised ja tihe kultuuriprogramm.

Ungari vabariigi Jász-Nagykun-Szolnoki komitaadiga kehtib koostööleping 2006. aastast. Seni valdavalt turismi- ja kultuuriteemalised kohtumised ei ole olnud regulaarsed.

Sõprusleping Moldova vabariigi Criuleni rajooniga sõlmiti 2012. aastal. Kokkulepe hõlmab kooskõlastatud töötamist hariduse, kultuuri, noorsootöö ja sotsiaalses vallas.

Soome vabariigi Kymenlaakso maakunta ja Venemaa Föderatsiooni Peterburi Kroonlinna piirkond on seotud Lääne-Virumaaga aastast 2012, mil kirjutati alla ühiste kavatsuste kokkulepe laevaliikluse arendamiseks. Kymenlaakso maakond on otsene ülemere naaber, kellega on ammu juba laialdased sidemed varasema „3+3” koostöövormi kaudu – kolm Soome ja kolm Eesti maakonda edendasid omavahelist tegutsemist. Paaril viimasel aastal on kontaktid hakanud taas tihenema tänu vajadusele arendada rannikupiirkonda.

Viimaste aastate kõige kõlavam idee on olnud Kunda-Kotka püsiva laevaliini avamine, mis võiks maa-

konna tulevikule väga positiivselt mõjuda. Lääne-Viru maavalitsuse roll – koos partneritega Kunda sadamast ja linnast – on tutvustada laevaliini ideed nii Eestis kui ka Soomes.

Lääne-Viru maakonna ja Ukraina Kominternivske rajooni vahel sõlmiti koostöökokkulepe 2015. aasta detsembris. Vastastikune huvi on arendada ja süvendada suhteid majanduse, teaduse ja tehnika ning kultuuri valdkonnas. 2016. aastal tuli välisministeeriumilt positiivne otsus jätkuprojekti rahastamise kohta. Seega jätkame nendega koostööd noorte ettevõtlikkuse edendamisel.

Rahvusvaheline koostöö on Lääne-Viru maavalitsusele oluliseks tegevusvaldkonnaks. Teiste riikide omavalitsuste, ettevõtete ja kohaliku omavalitsuse organisatsioonidega kontaktide algatamine ja hoidmine loob eeldused Lääne-Virumaa omavalitsuste ning kodanikuühenduste arendamiseks ning soodustab ettevõtete konkurentsivõime kasvu.

Juunis tutvusid Lääne-Virumaaga Eestis resideerivad välisriikide suursaadikud. Fotol suursaadikud Neeruti mõisa arendajate Ander ja Hanna Ildiga. Foto Ain Liiva





RAHVUSVAHELISED PROJEKTID

MOONIKA ARUVAINU

Arendusspetsialist

2016. aastal jätkus Lääne-Viru maavalitsuse ühistegevus Ukraina Kominternivski rajooniga, mille käigus viidi lõpule 2014. aastal alguses käivitatud ning välisministeeriumi arengukoostöö- ja humanitaarabi programmist toetust saanud projekt „Noor ja ettevõtlik“. Projekti kogu eelarve oli 48 686 eurot, millest välisministeeriumi toetus moodustas 43 331 eurot.

Kuigi osaliselt mõjutas projekti tegevuste elluviimist poliitiline olukord partnerriigis, saavutati projektiga püstitatud eesmärgid. Aidati kaasa uuendusliku ettevõtluskeskkonna kujundamisele ja suurendati haridusastutuste tähelepanu ettevõtlikkusõppele – praegu väljendub Ukraina koolide ettevõtlikkus traditsiooniliste käsitööoskuste ja kultuurilise isetegevuse arendamises, reaalsele ettevõtlusele tuginevat ettevõtlusõpet Kominternivski piirkonna koolides ei pakuta. Loodame, et projekt andis innustust, julgust ja piisavalt teadmisi sellise õppe juurutamiseks.

Lääne-Viru maavalitsuse ja Kominternivski rajooni vahel sõlmitud koostöölepe pani aluse kahe piirkonna edasisele regulaarsele ühistegevusele. Foto Kristel Kitsing

Üheks väga oluliseks tulemuseks oli ka Lääne-Viru maavalitsuse ja Kominternivski rajooni vahel sõlmitud koostöölepe, mis pani aluse kahe piirkonna edasisele regulaarsele ühistööle.

Koostöölepe kirjutati alla Lääne-Viru maakonna delegatsiooni külaskäigu ajal Ukrainasse 2015. aasta detsembri alguses, mil Rakvere gümnaasiumi, Rakvere reaalgümnaasiumi, Kunda gümnaasiumi õpilased, aktiivsed tegutsejad ettevõtlusteatri, majandusõppes ja koolide ettevõtlikkuse tegevustes jagasid ukrainlastele häid kogemusi koolinoorte ettevõtlikkust ja ettevõtlusharidust edendavate projektide kohta. Kahe piirkonna koostöölepingus toodi välja just kitsamad huvivaldkonnad, nagu turism, meditsiinisüsteem, ettevõtluskeskkond ja investeerimisvõimalused, piirkondlikud e-lahendused ja eurointegratsioon, aga ka jätkuvalt noorte ettevõtlusharidus. Selle puhul on sisulist koostööd Lääne-Virumaa ja Kominternivski rajooni noorte vahel Eesti välisministeeriumi arengukoostööprogrammi rahastuse toel alates 2014. aastast juba tehtud.

Kuna „Noor ja ettevõtlik“ oli väga edukas ja Ukraina noori sütitav ning neisse ettevõtlikkust süstiv projekt,

soovivad mõlemad partnerid antud teemaga jätkata. 2016. aasta kevadel sai positiivse rahastusotsuse jätkuprojekt „Noor ja ettevõtlik – ideed ellu“, mille peamiseks eesmärgiks on projekti lõpus tuua lavale ettevõtlusteatri metoodika alusel valminud ettevõtlusega alustamise lood ning jõuda võimekamate õpilastega esimeste õpilasfirmade loomiseni.

Esimesed projekti tegevused viidi ellu 2016. aasta detsembrikuus, mil Ukrainas toimusid kohtumised, kuhu olid kaasatud Ettevõtlusteater MTÜ ja Junior Achievement Eesti esindajad.

Projekt algas 1. septembril 2016 ja kestab kuni 2. aprillini 2018. Projekti elluviimist toetab välisministeeriumi arengukoostöö- ja humanitaarabi programm.

2016. aasta lõpul alustati ka ettevalmistusi, et 2017. aasta kevadel kirjutada projektitaotlus Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmi, kuid sellest kõigest täpsemalt juba edaspidi.

LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE SÕPRUSPIIRKONNAD 2016

TWIN REGIONS OF LÄÄNE-VIRU COUNTY 2016



Jász-Nagykun-Szolnok
Ungari vabariik
Republic of Hungary



Konin
Poola vabariik
Republic of Poland



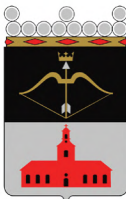
Plön
Saksamaa liitvabariik
Federal Republic of Germany



Jönköping
Rootsi kuningriik
Kingdom of Sweden



Vest-Agder
Norra kuningriik
Kingdom of Norway



Kuopio
Soome vabariik
Republic of Finland



Criuleni
Moldova vabariik
Republic of Moldova



Dobeles novads
Läti vabariik
Republic of Latvia



Limanski rajoon
Ukraina vabariik
Republic of Ukraine



Suursaadikud OG Elektra Tootmise pagaritsehhis.

Foto Kristel Kitsing

KUIMIALIA



REGIONAALARENGU MEETMED

REGIONAALSETE INVESTEERINGU-TOETUSTE PROGRAMM

TIIU KUUS

Haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor-vanemspetsialist

Riik toetab investeeringuid, mis parandavad laste, noorte, vanurite ja puuetega inimeste võimalusi õppida ning sportida või pakuvad neile paremaid hoolekandeteenuseid.

Programmi rahastatakse hasartmängumaksu laekumistest. Hasartmängumaksust on regionaalseid investeeringuid toetatud juba alates 1998. aastast. Varasemaga võrreldes muudeti 2016. aastal menetluse käiku, kahe taotlusvooru asemel hakkab aastast olema üks voor ja kahe etapi asemel menetletakse taotlusi ühes etapis. 15. novembrist 2016 kuni 15. jaanuarini 2017 võetakse vastu taotlusi juba uue korra alusel ning seda projektide rahastamiseks 2017. aastal.

2016. aasta kevadel laekus taotlusi 9 renoveerimisprojektile 300 000 euro ulatuses.

Kokku sai maakond investeeringuraha üle 97 000 euro. Toetust said Väike-Maarja lasteaed välisseinte soojustamiseks, Haljala vald Kodupaiga kinnistu sotsiaalkorteri renoveerimiseks ja Eesti evangeelse luterliku kiriku Rakvere Kolmainu kogudus töökeskuse ruumide renoveerimiseks puuetega inimestele päeva-, tegevus- ja kaitstud töö keskuseks.

Aastatel 2011–2016 on maakond programmist toetust saanud 31 objektile kokku 957 117 eurot.

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

MARI KNJAZEV

Arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist

Hajaasustuse programm rakendus 2016. aastal tervikuna kogu Eesti alal.

Programmi eesmärgiks oli tagada hajaasustusega maa- ja linnapiirkondades elavatele peredele head elutingimused, aidates seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega

maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetati programmist majapidamiste vee- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi. Taotlejaks said olla füüsilised isikud, kelle alaline elukoht oli hajaasustusega piirkonnas asuv majapidamine, millele projektiga toetust taotleti, ning kelle elukoht oli rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist alates kuni toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele projektiga toetust taotleti.

Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta oli 6500 eurot. Toetus koosnes riigi- ja kohaliku omavalitsuse rahalisest panusest, mis ei ületanud 66,67% projekti abikõlblikest kuludest. Kohaliku omavalitsuse poolne toetus pidi moodustama vähemalt 50% toetusest ja riigi panus kuni 50% toetusest. Ülejäänud summa pidi taotleja lisama omalt poolt.

Maavalitsus korraldas programmi iga-aastast väljakutsumist, jagas programmi riiklikud vahendid omavalitsuste vahel, teavitas, nõustas maakonna tasandil ja tegi järelevalvet kohaliku omavalitsuse tegevuse üle antud programmi raames.

2016. aastal osalesid programmis kõik Lääne-Virumaa vallad. Taotlusi laekus 13 omavalitsuse peale kokku 160, millest rahastuse said 88. Taas kord esitati kõige rohkem taotlusi Väike-Maarja vallas (24), millest rahastuse said 9 projekti toetussummas (riik + KOV) 20 230,50 eurot. Kõige rohkem projekte sai tänavu rahastuse Rakke vallas, kogusummas 20 167,53 eurot. Populaarsemad tegevused, milleks toetust taotleti, olid endiselt vee- ja kanalisatsioonisüsteemid, millele järgnesid juurdepääsuteed. Autonoomsete elektrisüsteemide valdkonnas esitati üks taotlus, mis paraku rahastust ei saanud.

KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärk on kohaliku arengu ja kogukondade elujõulisuse tugevdamine kogukondliku initsiatiivi, koostöö ja identiteedi tugevdamise kaudu ning kohalike elanike teadmiste ja oskuste kasvu najal.

Maavalitsuse ülesanne on korraldada programmi rakendamine maakonnas.

Taotlusi programmi vahenditest toetuste saamiseks võisid esitada avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osalusel ja milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus või riik. Alates 2013. aastast haldab regionaalministri haldusala kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK).

Aastal 2016 sai taotlusi esitada kahes meetmes:

M1 ehk kogukonna areng;

M2 ehk elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine.

Lääne-Virumaale eraldati 2016. aastal mõlema voo peale kokku 84 488,25 eurot, mis jagunes kevad- ja sügisvoo peale järgmiselt.

Väljundnäitajad	Kevadvoor 2016	Sügisvoor 2016	KOKKU
Esitatud taotluste arv	73	36	109
Esitatud taotluste taotlussumma	106 562,25	58 884,31	165 446,56
Toetatud projektide arv	36	24	60
Toetatud projektide toetussumma	45 472,88	39 015,37	84 488,25



Ettevõtluspäeval tunnustas maavanem tänukirjaga neid töötajaid ja ettevõtlajaid, kes on vähemalt kümme aastat Lääne-Virumaal tegutsenud. Foto Ain Liiva

TEADMUSSIIRDE JA TEAVITUSE TOETUS (MAAKONDLIKU ULATUSEGA TEGEVUSED)

MOONIKA ARUVAINU

Arendusspetsialist

Teadmussiirde ja teavituse toetus on Eesti maaelu arengukava 2014–2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavituse“ raames antav toetus koolituste, õpiringide ning esitlus- ja teavitustegevuste korraldamiseks ning ettevõtete külastamiseks.

Meetme üldeesmärgiks on põllumajandus-, toidu- ja metsandussektori ettevõtjate ning nende töötajate arendamine. Uute teadmiste leviku soodustamisega aidatakse kaasa biomajanduse arengule ja kohanemisele uute väljakutsetega ressursside säästlikuks kasutamiseks.

2016. aastal esitati teadmussiirde maakondliku ulatusega tegevuste jaoks 26 projektitaotlust, millest PRIA rahastas 4 taotlust kogusummas 10 810 eurot.

Maakondliku tegevuse elluviimiseks esitatud taotluste hindamiseks ning taotluste paremusjärjestuse koostamiseks moodustavad hindamiskomisjonid maavanemad.



3. juunil toimus Väike-Maarja vallas Rukkikuningas Hans Kruusamäe valdustes traditsiooniline rukkipäev, kus allkirjastati kokkulepe: Eesti Vabariik 100 - 100 rukkipõldu - miljon juubelleiba. Foto Kristel Kitsing

Teadmussiirde ja teavituse meetme maakondliku ulatusega tegevuste toetuse taotluste rahuldamise otsused

Valdkond	Taotleja nimi	Toetatavad tegevused	Määratud toetuse summa eurodes
Põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise infopäeva korraldamine	EESTI AIANDUSLIIT	Infopäev „Bioenergia kui võimalus ressursside säästlikuks kasutamiseks põllumajanduses“	2820
Põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise infopäeva korraldamine	MITTETULUNDUSÜHING EESTI SEEMNELIIT	Infopäev „Sertifitseeritud seemne kasutamise vajalikkus ja võimalused teraviljakasvatases“	1880
Põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise infopäeva korraldamine	SIHTASUTUS EESTI MAAÜLIKOOLI MAHEKESKUS	Mullaviljakuse infopäeva korraldamine mahetootjatele	1410
Põllumajandustoodete tootmise ja töötlemise infopäeva korraldamine	MITTETULUNDUSÜHING KEVILI KOOLITUSED	Toodangu ja turustamise infopäeva korraldamine teraviljakasvatajatele (põllumajandustootjate kogemused Eestist ja Soomest)	4700



Põllumajanduse fippjuht 2016 on Jaak Läänemets (vasakul). Fotol võõrustamas maavalitsuse delegatsiooni. Foto Kristel Kitsing

MAATOIMINGUD

SIRJE KURIK

Maatoimingute talituse juhataja

ERIK LUMISTE

Maatoimingute talituse peaspetsialist

LEILI KALJULA

Maatoimingute talituse vanemspetsialist

Maareformi seaduse jõustumisest 1. novembril 1991 ehk tegijate sõnul maareformi algusest on möödunud veerandsajand. Kahekümne viie aasta jooksul riikliku maaomandi peamiselt eraomandiks ümberkujundamise käigus on Lääne-Viru maakonna territooriumist maakatastris registreeritud 98,8 %, s.o 47 399 katastriüksusena 358 367,6 hektarit.

Maad on tagastatud 108 506,2 ha, erastatud 113 035,5 ha, munitsipaalomandisse antud 3488,4 ha ja riigi omandisse jäetud 133 337,5 ha.

Maakonna omavalitsustest on maakatastris registreeritud maa osakaal suurim Viru-Nigula vallal (99,9%) ja Haljala vallal (99,7%) %, väikseim Kunda linnal (80,5%) ja Rakvere linnal (93,1%). Aastal 2016 suurenes katastris registreeritud maa kogus 2506,1 ha võrra.

Maatoimingute talituse neljas tegevusvaldkonnas – maareformi tegevused, riigi omandis oleva maa valitsemise ja reformimata maa ajutise valitsemisega seonduvate ülesannete täitmine, hüpoteegipidamine ja maareformi toimikute maa-ametile üleandmise korraldamine – on tööd, probleeme ja häid tulemusi jätkunud 2016. aastaks ja selliseks kujunevad ilmselt ka üks-kaks lähiaastat. Maareformi elluviijate eesmärgiks on lõpetada see suuremahuline töö haldus- ja riigireformi tegeliku ellurakendamise ajaks.

Iseloomustades meie talituses 2016. aastal toimunut, tuleb tõdeda, et maareformi elluviimisel oli peamiseks tegevuseks nagu eelmiselgi aastal kohalike teede aluse ja neid teenindava maa munitsipaalomandisse andmine (384 otsust). 30. juuni 2016 oli maa munitsipaalomandisse saamise taotluste esitamise lõpptähtaeg, õigeaks ajaks esitasid omavalitsused 525 taotlust, millest ca 300 jääb otsustamiseks 2017. aastaks, kuna kolme kuu pikkune tähtaeg, mis maavalitsustele oli antud maa munitsipaalomandisse saamise taotluste lahendamiseks, ei osutunud piisavaks.

Oluliseks kujunes ka erastamise korraldamine hoonestusõiguse seadmise menetluse käigus (27 lepingut).

Väiksemal arvul jätkusid maa ostueesõigusega erastamine, vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse andmine, kinnisasjaga liitmiseks sobivate maade erastamine ning vabade põllumajandus- ja metsamaade erastamine, omavalitsuste poolt ka korteriomandite seadmine. Hoonestatud maa erastamise ja hoonestusõiguse seadmise lõpetus on raskendatud pooleliolevate pärimisasjade ja nn kadunud hooneomanike tõttu. Seni oleme seadnud vaid ühe sundhoonestusõiguse.

Järelevalvet kohalike omavalitsuste otsuste üle õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta teostati kümnel korral. Omandireformi aluste seaduse kohaselt võis kohalik omavalitsus maa tagastamise toimingute lõpuleviimise tähtaega pikendada mitte rohkem kui 2016. aasta 30. juunini ning pidi vara kompenseerimise otsused tegema hiljemalt 2016. aasta 31. detsembril.

Kehtivaid kasutusvalduse lepinguid oli meil 2016. aasta lõpuks 645, aasta jooksul tekkis neist 72 eest kasutusvalduse tasu maksmise kohustus, mille suuruse ja tasumise korra kohta teavitasime kõiki kohustuslasi kolm kuud enne kohustuse tekkimist. Maavanemale on laekunud kümneid taotlusi kasutusvalduses olevate riigile kuuluvate kinnistute omandamiseks, enamiku puhul pole aga võõranda-

mine osutunud võimalikuks, sest riigile kuuluvat maavara sisaldavat kinnistut saab müüa vaid keskkonnaministri loal. Keskkonnaminister on keeldunud lubasid andmast põhjusel, et peale võõrandamist võib juurdepääs maavarale halveneda. Aasta jooksul omandasid kasutusvaldajad ühe kinnistu. Tuli ka ette juhtumeid, mil võõrandatava kinnistu hind osutus osta soovijale liialt kõrgeks.

Oleme kasutusvalduse lepinguid ka lõpetanud ja uusi sõlminud kasutusvaldajate poegade, kes tegelevad põllumajandusliku tootmisega (kuue kinnistu osas).

Jätkuvalt riigi omandis oleva maaga seotud taotlusi lahendades on tulnud menetleda maa ajutise kasutamise taotlusi (12 lepingut), nõusolekute taotlusi tehnovõrkude ja rajatiste paigaldamiseks (21 korraldust) ning ajutise iseloomuga tegevusteks, mis ei muuda maa sihtotstarvet (6 korraldust). Jätkuvalt riigi omandis oleva maa ajutise kasutamise leping sõlmitakse arvestusega, et lepingu lõppemise tähtpäev on hiljemalt 31. detsembril 2017. Leping kehtib kuni lepingus märgitud tähtpäeva saabumiseni või maaomaniku kindlaksmääramiseni maareformi käigus.

Hüpoteegipidamise aasta 2016: maa erastamisel Eesti vabariigi kasuks seatud hüpoteekidega koormatud kinnistuid ja vastavaid lepinguid oli seisuga 31.12.2016 hallata kokku 1687. 2016. aastal sõlmiti seitse uut maa järelmaksuga erastamise lepingut. Võrreldes 2015. aastaga vähenes hüpoteekidega koormatud kinnistute üldarv III võrra. Järelmaksudena peab riigile laekuma 9,791 milj eurot. Maksetähtjaks tasumata summa oli 31.12.2016 seisuga ligikaudu 353 000 eurot.

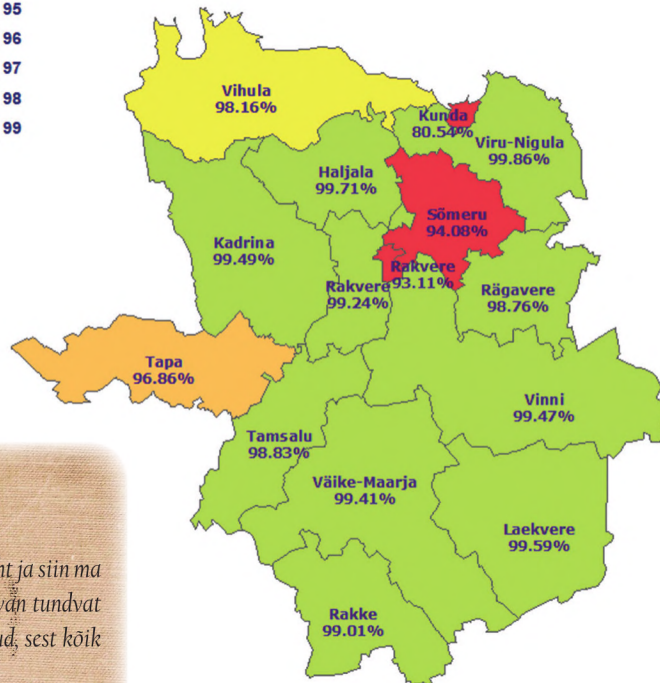
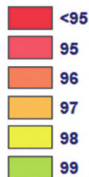
Maareformi toimikute korrastamine ja maa-ametile üleandmine on kolme ja poole aastaga jõudnud lõpusirgele, maaomandi moodustamise ja katastrimöödistamise 31 000 toimikust on 28 tuhat säilikut 2016. aasta lõpuks üle antud.

Jaak Läänemets, põllumajandussektori tippjuht 2016

Minu juured on Avispea külas teadaolevalt 1748. aastast. Siin on mu koht ja siin ma olen, sest teisiti ei saa. Tegelen põllumajandusega, mida olen õppinud ja arvan tundvat rohkem kui mõnda muud valdkonda. Midagi on ilmselt geenidesse talletunud, sest kõik minu esivanemad on olnud põlluharijad.

Toidu tootjatena lasub põllumeestel oluline roll ning vastutus ühiskonna ees. Püüan olla selles protsessis jätkusuutlik, efektiivne ja keskkonda säästev.

31. detsembriks 2016. a katastrisse kantud maa (% maakonna pindalast)
Lääne-Viru maakond



ÜHISTRANSPORT

MARTIN KESKKÜLA

Ühistranspordi vanemspetsialist

2016. aastal eraldati Lääne-Viru maavalitsusele ühistranspordi sihtotstarbelist toetust 1 101 000 eurot. Liinimaht avaliku teenindamise lepingute alusel oli 2016. aastal ligikaudu 2,34 miljonit liinikilomeetrit, mida on ligi 110 000 km vähem kui 2015. aastal. Liinimahu vähenemise põhjuseks on asjaolu, et alates 1. jaanuarist 2016 korraldab Rakvere linnaliine nr 1, 2, 3 ja 5 Rakvere linnavalitsus.

Lääne-Viru maakonna avalikku liinivedu teostab AS GoBus, kellega on maavalitsusel sõlmitud avaliku teenindamise leping kuni 2021. aasta lõpuni. 2016. aastal oli Lääne-Virumaal käigus 57 maakonnaliini.

Lääne-Viru maavalitsus kehtestas 2016. aastal maakonnaliinidel järgmised piletitariifid: avaliku teenindamise lepinguga seotud vedajate maakonnaliinide liinikilomeetri kõrgeim tariif on 5,56 eurosent, mis kehtib kuni 20 km sõidu kaugusele. Alates sõidukaugusest 21 km on liinikilomeetri kõrgeim tariif 4,73 eurosent. Pileti miinimumhind maakonnaliinidel on 0,65 eurot ja tariifide alusel arvestatud kõrgeim sõidupileti hind 2,56 eurot.

ÜHISTRANSPORDI JÄRELEVALVE

MOONIKA PITKVE

Ühistranspordi inspektor

VÄINO AUNAPUU

Ühistranspordi inspektor

Alates 2009. aasta aprillist töötab Lääne-Viru maavalitsuses kaks ühistranspordi inspektorit, kelle peamiseks tööülesanneteks on järelevalve, reisijate loendamine ja ühistranspordi kohta info kogumine maakonnas.

Järelevalve numbrites jaanuarist detsembrini 2016. a.	
Kontrollitud liine	1693
Avastatud rikkumisi kokku	24
Alustatud väärteomenetlusi	5
Avastatud bussijuhtide rikkumisi	19
Menetluses rikkumisi	12

Allikas: Lääne-Viru maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond

Urmas Laht, Markilo OÜ juhatuse liige

Lääne-Virumaa maakond ongi just see, mis annab jõudu ja energiat oma rahvale. Oleme maakond, kus asub kõige enam erinevaid eluvaldkondi tundvaid töötajaid ja ka palju väarikaid ettevõtete arendajaid ja üleshitajaid, nii noorte kui ka elu näinud inimeste seas. Väga oluliseks pean, et maakonnal on suur merepiir. Meil on Võsu, Käsmu, meil on Lahemaa, mis annab suuri võimalusi kõigile heaks puhkuseks ja looduse nautimiseks.

Minu elutöö seisneb kvaliteetse toidutoorme tootmises juba 40 aastat ja pean kahetsusega tunnistama, et nii raskeid aastaid kui viimased neli aastat, ei ole Eesti loomakasvatuses ammu olnud. Me oleme kaotanud ca 30% isevarustatusest sealihaga tootmisel ja ca 12% lüpsilehmadest. See on olnud väga valus kogu maamajandusele ja ka inimestele, kes seda tööd armastavad. Suudame edasi toimetada vaid tänu teile, kallid kaasmaalased, kes te hindate meie tööd ja ostate meie toodetud toitu.



Maavalitsus korraldas hankeprotsessi maakonnaliinide opereerimiseks, mille tagajärjel sõidavad sellistes värvides maakonnaliinibussid aastani 2022. Foto Rando Pere



HARIDUS

AIVI MUST

Haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

„Vaja on teada, osata ja aru saada, mõista, mõtestada, orienteeruda, luua, avastada, kaitsta, hoida, kindlustada... Vaja on olla, mitte näida.“ Ülo Vooglaid

Osakonna eesmärk on kujundada maakonnas regionaalset ja riiklikku haridus-, noorsoo-, sotsiaalhoolekande ja rahva tervise poliitikat ning korraldada maavalitsuse ülesannete täitmist nendes valdkondades, tagamaks maakonnas hariduse, noorsootöö, sotsiaalhoolekande ja tervisedenduse tervikliku ja tasakaalustatud arengu koostöös tegevuse sihtühmadega. Osakonna põhiväärtused on koostöö, asja- ja vastutustundlikkus.

Haridus- ja sotsiaalosakonna spetsialistid: Aivi Must, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja – osakonna pädevusse kuuluvate haridus-, noorsoo-, sotsiaal- ja rahva tervise ülesannete täitmise koordineerimine ja korraldamine, lastekaitse ja laste peres hooldamise korraldamine (alates 01.06.2016); **Maaja Valter**, inspektor – hariduse järelevalve, ainesektsioonid, aasta õpetaja konkurss, nõustamine koolikorralduslikes küsimustes; **Merle Maimjärv-Mirka**, vanemspetsialist – noorsootöö, noorteinfo, osakonna asjaajamine ja info-

vahetus, Europe Direct teabekeskuse tegevuse korraldamine; **Tiiu Kuus**, sotsiaalvaldkonna inspektor – vanemspetsialist, järelevalve maakonnas täiskasvanuile osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi üle, alates 01.06.2016 järelevalve maakonnas lastele osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi üle; **Kaidy Aljama**, vanemspetsialist – tervisedendus, tervisekaitse, programm „Teater maale“, tervisenõukogu töö korraldamine jpm, alaealiste komisjoni tegevuse korraldamine (alates 01.06.2016); **Helbe Jaanimägi**, alaealiste komisjoni sekretär-vanemspetsialist – alaealiste komisjoni tegevuse korraldamine, lastekaitse ja laste peres hooldamise korraldamine, järelevalve maakonnas lastele osutatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi üle (kuni 31.05.2016).

Osakonna spetsialistid täidavad püstitatud eesmärkidest lähtuvalt igapäevaseid tööülesandeid. Saavutatud tulemused, positiivsed näited, kordaläinud üritused, tunnustamised on siin aastaraamatus ka välja toodud.

Maakonnas on tasemehariduse omandamiseks laialdased võimalused – alusharidusest kõrghariduseni, samuti pakutakse huviharidust nii noortele kui ka vanematele. Elukestev õpe on maakonnas au sees.

2016. aasta tõi mitmeid muudatusi maakonna koolivõrgus ning on algatatud tulevase võimalikke muudatusi. Muuga ja Laekvere põhikoolid ning Laekvere lasteaed Rüblik ühendati üheks asutuseks Muuga-Laekvere kool, põhikoolina asus tegutsema Rakke kool. Läbirääkimised on lõpusirgel ning on sõlmitud memorandum TLÜ Rakvere kolledži ja Lääne-Viru rakenduskõrgkooli ühendamiseks. Viimast aastat töötab gümnaasiumiastmega Haljala gümnaasium. Rakvere linnas arutletakse põhikooli ning gümnaasiumi eraldamise vajalikkuse ja võimalikkuse ning riigigümnaasiumi loomise üle.

Haridusstatistika maakonna haridusasutuste kohta on kõigile kättesaadav portaalis HaridusSilm.ee. Sinna hakatakse koguma ka koolide tulemuslikkust iseloomustavat statistikat.

Maavalitsusel tuli 2016. aastal korraldada lapsendamisi ning pidada vastavat registrit, väljastada asenduskoduteenuse ja lapsehoiuteenuse tegevuslube. 2016. a väljastati üks tegevusluba asenduskoduteenuse osutamiseks ning kaks lapsehoiuteenuse tegevusluba.

Meid ümbritsev elukeskkond muutub pidevalt, kuid meie endi roll on olla selles muutumises aktiivne osaleja, pigem juhtija. Märkame ja tunnustame tegijaid, koostööpartnereid, inimesi ning organisatsioone, kelle jaoks, kellega koos me tegutseme, ja ka neid, kelle tegevuse järele me seadusest tulenevalt peame valvama.

Aivi Must, Lääne-Viru maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

Lääne-Virumaal on võimalik osaleda kõigis haridusastmetes ja tasemetel. Õpetajate järjekindel ja hooliv töö toetab õppijaid lasteaiast eakateni. Eeskujul on väärtuslik igale õppijale – kui õpib täiskasvanu, siis teeb seda ka laps. Julgustame üksteist alustama õpiteed nii algajate kui ka katkestanutena, nii noorena kui ka vanemas eas. Võimalusi ja variante õppida pakuvad lasteaiad, üldharidus- ja ametikoolid ning kolledžid, nii päeva- kui ka kaugõppes, osaleda saab vaba- ja huvihariduses.

Haljala vallavolikogu on uuendamas haridusvõrku ning taotleb Euroopa Liidu struktuurifondide rahastust põhikoolivõrgu korrasdamiseks ja uue maja rajamiseks. Kogu maakond elab neile kaasa. Foto Ain Liiva

HALJALA KOOL





Karepa rannas. Foto Kärt Miljaste

SAAVUTUSED HARIDUSE VALDKONNAS

MAAJA VALTER

Haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

AASTA ÕPETAJAD – TUNNUSTUSSÜSTEEM „Eestimaa õpib ja tänab“

2016. aasta tunnustamisüritusel oli rõhk Eesti elukestva õppe strateegia olulisel eesmärgil, et kõigil haridustasemetel ja -liikides rakenduks iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetav, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitlus.

Maakondlik konkurss on seotud üleriigilise konkursiga ning laureaadid valiti 11 üleriigilises ja 3 maakondlikus kategoorias.

Kokku esitati maakondlikule komisjonile 73 kandidaati.

Aasta lasteaiaõpetaja auhinna kandidaadid

Tiiu Voogla, Kadrina lasteaed

Ester Piht, Tapa lasteaed Pisipõnn

Kristel Nael, Kunda lasteaed Kelluke

Heidi Jakobson, eralasteaed Kaur

Malle Kuusik, Rakvere Triinu lasteaed

Aasta lasteaiaõpetajaks valiti Malle Kuusik

Aasta klassijuhataja auhinna kandidaadid

Alis Langemets, Kadrina keskkool

Evelin Teiva, Haljala gümnaasium

Ivi Lehtmets, Kadrina keskkool

Kaire Pajanen, Rakvere reaalgümnaasium

Kaire Ries, Lehtse kool ja Jäneda kool

Kati Hiir, Kiltsi põhikool

Katrin Mägi, Kadrina keskkool

Krista Leppik, Vasta kool

Siiri Kanarbik, Simuna kool

Tuuli Saksa, Väike-Maarja gümnaasium

Valve Pärn, Rakvere reaalgümnaasium

Aasta klassijuhatajaks valiti Kaire Pajanen

Aasta klassiõpetaja auhinna kandidaadid

Triinu Pohlak, Simuna kool

Ülle Juuse-Tumak, Kunda ühisgümnaasium

Eva Tingas, Vasta kool

Marika Jeaser, Tamsalu gümnaasium

Terje Kaldaru, Tamsalu gümnaasium

Marje Kert, Kiltsi põhikool
Sirje Pipenberg, Tapa gümnaasium
Marge Abner, Kadrina keskkool
Margit Kaare, Veltsi lasteaed-alkkool
Inga Heinaste, Rakvere gümnaasium
Aasta klassiõpetajaks valiti Sirje Pipenberg

Aasta gümnaasiumiõpetaja auhinna kandidaadid
Kalev Lasberg, Rakvere reaalgümnaasium
Anneli Raud, Kadrina keskkool
Anne Kraubner, Tamsalu gümnaasium
Tiiu Laheveer, Rakvere gümnaasium
Reeli Rump, Rakvere reaalgümnaasium
Tiiu Jalakas, Kunda ühisgümnaasium
Hegi Soosaar, Kadrina keskkool
Aasta gümnaasiumiõpetajaks valiti Tiiu Laheveer

Aasta põhikooliõpetaja auhinna kandidaadid
Riina Orgus, Uhtna põhikool
Ene Martma, Haljala gümnaasium
Jaana Palmisto, Simuna kool
Marina Tomikas, Võsu kool

Tauno Tihti, Väike-Maarja gümnaasium
Kristi Aron, Kunda ühisgümnaasium
Tiina Rikkolas, Vasta kool
Riho Ringinen, Tamsalu gümnaasium
Tiina Karri, Kadrina keskkool
Liisu Tähe, Kiltsi põhikool
Helis Manninen, Kiltsi põhikool
Aasta põhikooliõpetajaks valiti Jaana Palmisto

Aasta kutseõppeasutuse õpetaja kandidaadid
Anneli Kütt, Väike-Maarja õppekeskus
Raiko Kaasik, Rakvere ametikool
Kaire Saage, Sisekaitseakadeemia
Aasta kutseõppeasutuse õpetajaks valiti Raiko Kaasik

Aasta õppeasutuse juhi auhinna kandidaadid
Katrín Murakas, Lasila põhikool
Virge Ong, Sõmeru põhikool
Marge Oruste, Vasta kool
Tiia Mänd, Väike-Maarja lasteaed
Ave Oppo, Rakvere Kungla lasteaed
Aasta õppeasutuse juhiks valiti Virge Ong

Aasta suunajaks valiti Merike Trumm

Aasta hariduse sõbra kandidaadid

Oleg Gross, O.G Elektra ASi juhatuse esimees

Viru-Nigula Hariduse Selts

Merike Tammus, Väike-Maarja gümnaasiumi sekretär

Aasta hariduse sõbraks valiti Oleg Gross

Aasta tegu hariduses

Rakvere eragümnaasiumi spordilinnak

Vasta kooli, Viru-Nigula vallavalitsuse ja teiste toetajate koostöös valminud õuesõppeklassi liikumisväljaku edasiarendamine

Aasta teoks hariduses valiti Rakvere eragümnaasiumi spordilinnak

Lääne-Virumaa noore õpetaja kandidaadid

Kadri Remmet, Rakvere reaalgümnaasium

Liis Danilas, Simuna kool

Maiken Kukor, Tamsalu gümnaasium

Aasta nooreks õpetajaks valiti Kadri Remmet

Lääne-Virumaa hariduspere kandidaadid

Tiit Leemets ja Merje Leemets

Elvi Liivakivi, Lya Sepp ja Lilyan Zaiduline

Aasta hariduspereks valiti Tiit Leemets ja Merje Leemets

Lääne-Virumaa elutööpreemia kandidaadid

Evelin Tiiter, Kadrina keskkool

Harry Laugas, Vasta kool

Harry Laiv, Kadrina keskkool

Iivi Maidla, Laekvere põhikool

Kaja Treial, Laekvere põhikool

Reet Pae, Rakke gümnaasium

Silvi Saar, Haljala gümnaasium

Tiiu Jalakas, Kunda ühisgümnaasium

Tiiu Sirgmet, Simuna kool

Malle Laugas, Vasta kool

Elutöö auhindu anti välja kaks ja need pälvisid Harry

Laugas ja Tiiu Jalakas

AINEOLÜMPIAADID JA -VÕISTLUSED

2015/2016. õppeaastal olid Lääne-Virumaa õpilased ja õpetajad üleriigiliste aineolümpiaadide lõppvoorudes esindatud kokku 48 korral. Olümpiaadidel osales 43 õpilast. Esindatud oli 10 kooli. Üleriigilistel olümpiaadidel osalenud õpilasi juhendanud õpetajaid oli 39.

Maakonna parim sai olümpiaadi lõppvooru kunsti-, füüsika-, majandus- ja vene keele olümpiaadil ning õpioskuste võistlusel. Teistes ainetes oli lõppvooru pääsemiseks kehtestatud piirkonnavooru punktide alammäär.

Rohkem kui kahe õpilasega oli Lääne-Virumaa esindatud bioloogia-, emakeele-, geograafia-, kunsti- ja majandusolümpiaadil.

Koolidest olid esindatud Haljala gümnaasium (2 korda), Kadrina keskkool (12 korda), Kunda ühisgümnaasium (1 kord), Rakvere gümnaasium (14 korda), Rakvere reaalgümnaasium (4 korda), Tamsalu gümnaasium (3 korda), Vinni-Pajusti gümnaasium (8 korda), Väike-Maarja gümnaasium (1 kord), Võsu kool (2 korda), Lehtse kool (1 kord).

Üleriigilistel olümpiaadidel saadi koht esikümnes 16 korral (14 õpilast).

Õppeainete järgi osaleti kõige enam ajaloo-olümpiaadil (10 korda), kus maakonna parimate kõrval sai lõppvoorus osalemise õiguse ka punktisumma alusel. Sama põhimõte kehtib bioloogias ja geograafias, kummalgi olümpiaadil osales kuus õpilast. Emakeeleolümpiaadile kutsutakse õpilased kolmes vanuserühmas (7.–12. klassist) piirkonnavooru tulemuste järgi koostatud üleriigilise pingerea alusel ja lisaks üleriigilisele žüriile saadetud uurimistööde põhjal. Sellise valiku puhul on teoreetiliselt võimalik, et maakonna ükski õpilane ei pääse lõppvooru. Tegelikult osales 2015/2016. õppeaastal emakeeleolümpiaadi lõppvoorus Lääne-Virumaalt 8 õpilast.

Maakonna parimad osalesid olümpiaadi lõppvoorus füüsikas (2 õpilast), kunstis (4 õpilast), muusikas (2 õpilast), saksa keeles (1), vene keeles võõrkeelena (2), samuti õpioskuste võistlusel (1). Läbi üleriigilise „sõela“ pääsesid eesti keele kui võõrkeele olümpiaadi lõppvooru 2 õpilast, informaatikas 1 õpilane ja loodusteadustes 1 õpilane.

Ainete järgi saadi esikümne kohti geograafias ja bioloogias 3 korda, ajaloos ja muusikas 2 korda ning üks kord oldi esikümnes vene keele kui võõrkeele olümpiaadil, saksa keeles, emakeeles ja majanduses. Koolidest said

esikümne kohti kõige rohkem Rakvere gümnaasiumi õpilased (6). Kadrina keskkooli õpilased said esikümne kohti 4, Vinni-Pajusti gümnaasiumi noored 3 ja Rakvere reaalgümnaasiumist ning Võsu koolist sai koha esikümnes üks õpilane.

Üleriigilisel olümpiaadil esikümnesse jõudnud õpilased
Kristjan Pärnamäe, Kadrina keskkool, 7. klass, geograafias 4. koht

Dominik Uueni, Vinni-Pajusti gümnaasium, 7. klass, geograafias 7. koht

Gerda Jamsja, Kadrina keskkool, 7. klass, bioloogias 1. koht

Miina Roost, Rakvere gümnaasium, 8. klass, muusikas 4. ja emakeeles 8.–10. koht

Reio Opropei, Kadrina keskkool, 8. klass, geograafias 18. ja bioloogias 7. koht

Liisa Lehtpuu, Rakvere gümnaasium, 8. klass, ajaloos 7.–8. koht

Helena Nõmm, Võsu kool, 9. klass, kunstis 7.–9. koht

Tiit Vaino, Vinni-Pajusti gümnaasium, 10. klass, geograafias 29. ja bioloogias 3. koht

Ulrika Saar, Rakvere gümnaasium, 10. klass, muusikas 7. koht

Marten Arandi, Kadrina keskkool, 11. klass, ajaloos 5. koht
Hanna Nõmm, Rakvere reaalgümnaasium, 11. klass, vene keeles võõrkeelena 6. koht

Andri Soone, Kadrina keskkool, 12. klass, informaatikas 6. koht

Laura Laks, Vinni-Pajusti gümnaasium, 12. klass, bioloogias 21. ja saksa keeles 6. koht

Raul Palk, Rakvere gümnaasium, 12. klass, majanduses 8. ja geograafias 9. koht

2015/2016. õppeaastal oli õpilaste osalemise kaudu üleriigiliste olümpiaadide lõppvooruga seotud 39 õpetajat ja 12 õpetaja õpilased saavutasid koha esikümnes.

Vinni-Pajusti gümnaasiumi ja Rakvere gümnaasiumi geograafiaõpetaja Siiri Seljama õpilastest neli said lõppvooru, koha esikümnes saavutasid neist kaks.

Kadrina keskkooli õpetaja Siret Pung aitas lõppvooru kokku kolm õpilast, kellest kaks saavutasid koha esikümnes. Rakvere gümnaasiumi muusikaõpetaja Linda Gordejevi kahest lõppvoorus osalenud õpilasest saavutasid mõlemad koha esikümnes.

Rakvere gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse ning majandusainete õpetaja Reet Bobõlski kaks õpilast said võimaluse osaleda üleriigilisel eesti keele ja kaks



õpilast majanduse olümpiaadil, neist üks õpilane saavutas majanduse olümpiaadil 8. koha.

Üleriigilise olümpiaadi esikümnesse jõudsid veel Kadrina keskkooli õpetajate Harry Laivi ja Kristi Kasemetsa, Rakvere gümnaasiumi õpetajate Silva Taremaa ja Marje Kuslapi, Rakvere reaalgümnaasiumi õpetaja Reet Sepa, õpetaja Mare Hirtentreu, Vinni-Pajusti gümnaasiumi õpetaja Sirje Püssi ja Võsu kooli õpetaja Jana Everi õpilased.

TUBLISID AINETUNDJAID 2016. AASTAL TUNNUSTANUD ASUTUSED

Maavanem Marko Torm tunnustas Lääne-Viru maavalitsuse poolt Kadrina keskkooli õpilast Marten Arandit ja tema õpetajat Harry Laivi.

Näitleja Maarika Mesipuu-Veebel andis üle Rakvere Teatri tunnustuse Rakvere gümnaasiumi õpilasele Ulrika Saarele ning tema õpetajale Linda Gordejevile.

JELD-WEN Eesti ASi auhinna andis üle JELD-WEN Eesti ASi personalispetsialist Kristina Rohtsalu ja auhinna sai Kadrina keskkooli õpilane Andri Soone.

Kristallkotkas OÜ omanik Aarne Kõue tunnustas Kristallkotkas OÜ poolt Rakvere gümnaasiumi õpilast Liisa Lehtpuud.

Aastaid on Lääne-Viru maavanem maakonna koolide parimatele lõpetajatele korraldanud piduliku vastuvõtu. Foto Kristel Kitsing

Ajalehe Virumaa Teataja auhinna andis üle noorte- ja hariduskülgede toimetaja Kristel Kaljuvee Rakvere gümnaasiumi õpilasele Miina Roostile.

ASi Vinni Spordikompleks auhinna andis üle spordikeskuse nõukogu liige ja Vinni vallavolikogu esimees Rauno Võrno Vinni-Pajusti gümnaasiumi õpilasele Tiit Vainole ja bioloogiaõpetaja Mare Hirtentreule.

Artiston Grupp OÜ tunnustas Vinni-Pajusti gümnaasiumi õpilast Dominik Uuenit.

Krista Keedus, RMK Sagadi metsakeskuse juhataja tunnustas Sagadi Looduskooli poolt kahte noort: Vinni-Pajusti gümnaasiumi õpilast Laura Laksi ja Rakvere gümnaasiumi õpilast Raul Palki.

Vihula mõisa turunduse projektijuht Dina Kivi tunnustas Vihula mõisa poolt kolme õpetajat: Vinni-Pajusti gümnaasiumi geograafiaõpetajat Siiri Seljamat, Rakvere gümnaasiumi eesti keele ja majanduse õpetajat Reet Bobõlskit ning Kadrina keskkooli bioloogiaõpetajat Siret Punga.

ASi Aru Grupp arendusjuht Tiina Murumägi tunnustas puidufirma Aru Grupp poolt Võsu kooli õpilast Helena Nõmme ja tema õpetajat Jana Everit.

Keskkonnaameti Viru regioon tunnustas Kadrina keskkooli õpilasi Kristjan Pärnamäed, Reio Opromeid ja Gerda Jamsjat.

Põhjakeskuse turundusjuht Marilys Pruul tunnustas Rakvere reaalgümnaasiumi õpilast Hanna Nõmme.

Haljala vald, kus rahvapärismus ja rahvakultuur on au sees, otsustas sel aastal tunnustada tubli uurimistöö tegijat ja õpilase juhendajat. Tunnustatav valiti emakeele olümpiaadil maakonda esindanud õpilaste seast, kes paistsid silma ka uurimistööga. Haljala vallavanem Leo Aadel andis auhinna üle Haljala gümnaasiumi õpilasele Silja Tõeväljale ja tema õpetajale Külli Heinlale.

TLÜ Rakvere kolledži direktor Silver Pramann premeeris Rakvere gümnaasiumi, kelle 17 õpilast esindasid maakonda kokku 14 korral, kusjuures maakondlikel olümpiaadidel saavutasid 48 õpilast 61 korral koha esikolmikus.

Lääne-Viru rakenduskõrgkooli personalijuht Eda Vahero andis premia üle Kadrina keskkoolile, kus 8 õpetaja õpilased esindasid maakonda 11 korral ja 26 õpilast saavutasid 38 korral maakonna olümpiaadil koha esikolmikus.



KOOLIDE LÕPETAMINE

2016. aastal lõpetas põhikooli 607 õpilast. Gümnaasiumides asus 2016. aastal statsionaarses õppes õppima 363 noort ja mittestatsionaarses õppes 61 noort, kokku 484 noort (2015. a 384; 2014. a 354; 2013. a 433). Gümnaasiumi lõpetas 2016. aastal 364 õpilast.

2016. aastal anti maakonna 12 gümnaasiumist medaleid välja 8 koolis. Kokku anti välja 13 kuld- ja 13 hõbemedalit, mis on suurim hulk viimaste jooksul.

Kuldmedali sai välja anda kuues gümnaasiumis, Rakvere reaalgümnaasiumis koguni neli kuldmedalit ja Rakvere gümnaasiumis kolm. Hõbemedali said neis koolides vastavalt kolm ja kaks lõpetajat.

Maakonnagümnaasiumide, kutsekoolide ja kõrgkoolide 33 paremat lõpetajat osalesid 10. aprillil maavanema vastuvõtul Rakvere rahvamajas. Peale maakonna 13 gümnaasiumi paremate lõpetajate olid kutsutud veel Rakvere ametikooli, Lääne-Viru rakenduskõrgkooli ja Tallinna ülikooli Rakvere kolledži paremad lõpetajad.

30. juunil olid Vabariigi Presidendi ja proua Ieva Ilvese vastuvõtule presidendilossi roosiaeda kutsutud need, kes 2015/2016. õppeaastal lõpetasid üldhariduskooli kuldmedaliga või kutseõppeasutuse kiitusega. Lääne-

Virumaalt Kadrina keskkoolist oli kutsutud Hans Johan Erikson, Rakvere gümnaasiumist Henri Olavi Suomalainen, Maarja Tamleht ja Laura Vinogradov, Tamsalu gümnaasiumist Taavi Luik ja Kristina Pešehodko, Vinni-Pajusti gümnaasiumist Laura Laks, Rakvere reaalgümnaasiumist Anni Kasikov, Kristi Kuhi, Elina Tahk ja Nele Torm, Väike-Maarja gümnaasiumist Simoona Must ja Hannamari Soidla ning Väike-Maarja õppekeskusest Piret Valdna.

Kuno Rooba, Rakvere ametikooli direktor

Meie koolil on maakonna jaoks täita kaks olulist rolli – tagada maakonna ettevõtete jaoks kvalifitseeritud tööjõu juurdekasv ja aidata ühiskonda ning tööturule need noored, kes vajavad rohkem toetust. Saime selle ülesandega 2016. aastal edukalt hakkama, meie õpilaste arv ületas aasta lõpuks 900 piiri.

Kogukond võib meie peal kindel olla. Peale omanäoliste Rakvere jõulupuude, tulevad meie juurest heade oskustega noored, kes viivad maakonna elu edasi.

Olen elanud ja töötanud väljaspool maakonda, aga iga kord, kui sõidan autoga läbi Padaoru, Vägeval üle raudtee või Peterburi maanteel üle Valgejõe silla, tunnen end olevat jõudnud koju.



Eesti modernsemaid õppeasutusi haridusliku erivajadusega lastele asub just Lääne-Virumaal, Porkunis. Foto Meelis Meilbaum



16. detsembril tunnustas Lääne-Viru omavalitsuste liit tubli töö eest Lääne-Virumaa õpetajate aineühenduste juhte. Foto Meelis Meilbaum

HARIDUSE VÄLISHINDAMINE

MAAJA VALTER

Haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor

Haridusasutuste järelevalvet 2016. aastal teostati haridus- ja teadusministeeriumi poolt 2015/2016. ja 2016/2017. õppeaastaks antud suuniste alusel ja kõik järelevalved olid temaatilised. Prioriteet nii koolieelsetes lasteasutustes kui ka üldhariduskoolides oli lapse ja õpilase individuaalsete vajaduste ning võimetega arvestamine õppe- ja kasvatus-tegevuses.

Järelevalve viidi läbi Muuga põhikoolis, Tapa gümnaasiumis, Rakvere täiskasvanute gümnaasiumis, Porkuni koolis, Väike-Maarja gümnaasiumis ja Jäneda koolis, Jäneda kooli lasteaiarühmades ja Rakke lasteaias Leevike.

Järelevalve käigus tutvuti kooli ja lasteaias õppe- ja kasvatuskeskkonnaga, sealhulgas õppe- ja kasvatus-tegevusega; vesteldi direktoriga, õppealajuhatajaga, õpetajatega, logopeediga, HEV-koordinaatoriga, õpilasesinduse liikmetega, üksikute õpilastega, hoolekogu liikmetega, vallavanemaga, valla haridusspetsialistiga; tutvuti haridusasu-

tuse dokumentatsiooniga; uudistati kodulehte; analüüsiti EHISe andmeid, tasemetööde tulemusi ja põhikooli eksamite tulemusi, aineolümpiaadidest osavõttu ja tulemusi.

Järelevalve käigus selgus, et koolides ja lasteasutustes on loodud lapse ja õpilase arenguks eakohane, positiivselt mõjuv ja arendav õppe- ning kasvatuskeskkond, toetatakse lapse ja õpilase arengut ning arvestatakse individuaalsete erisustega. Koolid on koostöös valdodega korraldanud õpilaste transpordi kooli ja koju. Koolides osaleb ringide töös suur osa õpilastest ning ringijuhendajateks on sageli oma kooli õpetajad ja kasvatajad, mis loob eelduse õpilaste ja õpetajate vastastikuseks paremaks mõistmiseks. Selgus, et ka väikekoolides on tegusad õpilasesindused.

Tapa gümnaasiumi õppekava teevad omanäoliseks neli väärtuspõhimõtet (väärikus, avatus, lennukus ja koostöö); hea õpetaja, hea õpilase, hea (õppe)tunni mudel; õppekava rakendamist toetavate tegevuste loetelu. Esimeses ja teises klassis saavad õpilased valida kolme valikaine vahel: majandusõpe, inglise keel või loovus, gümnaasiumis on valida kolme suuna ja 13 valikaine vahel.

Olümpiaadidel osalemine ja saavutatud tulemused annavad kinnitust, et Muuga koolis ja Tapa gümnaasiumis tehakse sihipäraselt tööd ainekate huvi ja võimekate õpilastega.

Tapa gümnaasiumis toetatakse õppekeelest erinevast kodusest keelest tulenevalt kõiki õpilasi, kellel klassi- ja aineõpetajad on märganud raskusi õppetöös ja/või suhtlemisel. Neile õpilastele püütakse kooli tugisüsteemide kaudu pakkuda parimal võimalikul viisil tuge.

Rakvere täiskasvanute gümnaasiumis järgitakse põhimõtet, et õpilaste soovi õppida tuleb toetada kogu aeg ning eriti toetatakse õppimist, mis püüdleb senisest parema tulemuse poole. Kehtestatud on reegel, et õpetajal puudub volitusnorm sättida ajalisi piiranguid õpilase soovile järele vastata või järeltööd sooritada. Samuti puudub õpetajal volitusnorm arvestada õpilasi hinnates asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö kaudu. Koolil on hea koostöö Rakvere linna psühholoogiga, kes on koolis osalenud HEV-õpilaste ümarlaudel ning nõustanud õpetajaid.

Porkuni koolis on õppe- ja kasvatustöö teljeks süsteemne väärtuspõhine lähenemine. Väärtused on koolis seotud vanasõnadega ja need omakorda nädalateemadega, mis

on avalikustatud ka kooli kodulehel. Õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtete tegemisel on analüüsitud nädalateemade seotust ja sobivust väärtuste ning vanasõnadega. Sisehindamisel tuuakse eraldi välja tegevused väärtuskasvatuses ja pedagoogide poolt selles valdkonnas koostatud õppevara loetelu. Õpilase jaoks on peale klassiruumi väärtused visualiseeritud aatriumis „Väärtuste puul“. Kooli igapäevaelus teadvustatakse väärtusi ja kujundatakse hoiakuid ka kooliraadio kaudu, kus kord nädalas loetakse ette väärtuspõhine (muinas)jutt.

Väike-Maarja gümnaasiumis on kahel viimasel aastal õpilaste ja vanemate ettepanekud ning kogukonna arvamused jõudnud kooli ettevõtmise Huvitav Kool kaudu. Õppekava arendustöö on põhikooli osas tähendanud „huvitavaid valikaineid“, samuti huvitegevuse tähtsustamist õppekava läbimisel. Gümnaasiumi valikkursuste nimekiri on mitmekülgne (mitmed arvutikursused, riigikaitse, uurimistöö alused).

Loovtöö koostamise traditsioonid Väike-Maarja gümnaasiumis ja Järeda koolis ulatuvad varasemas aega kui tekkis töö koostamise kohustus. Loovtöö koostamisel on kasutatud erinevaid vorme, väljundeid, arvestatud õpilase soovide, huvi ja võimetega.



Tuge pakuvad juhendaja kõrval ka klassijuhataja, õppealajuhataja, huvijuht. Toetavaks on loovtöö põhimõtete kirjeldus õppekavas ning koolis koostatud töö vormistamise juhend. Väike-Maarjas valmistatakse igal aastal loovtööde kirjalike osade ja uurimistööde kogumikud, millega saavad kõik tutvuda kooli raamatukogus.

Jäned kooli õppekava eripära ilmneb informaatika suurendatud osakaalus ning läbivate teemade käsitlemiseks ning üldpädevuste kujundamiseks korraldatavates traditsioonilistes üritustes ja projektides. Lasteaiarühmades arendatakse laste loovust liikumismängude kaudu, milles lapsed peavad ise tegevused välja mõtlema; ühiste muinasjuttude väljamõtlemise najal suunatakse lapsed mängima rollimänge; pakutakse erinevaid käelisi tegevusi, mängitakse dramatiseeringuid. Õpetajad rõõmustavad koos lastega, julgustavad lapsi, märkavad lapse enda initsiatiivi. Lapsevanemad on kaasatud õppe- ja kasvatustöö korraldamisse ja ka planeerimisse, suhtluseks kasutatakse ka e-kooli. Lapsevanemad osalevad kooli üritustel, käivad kaasas rühma väljasõitudel.

Rakvere kuusk valiti 21 maailma vaatamisväärsema jõulupuu hulka. Foto Risto Raie

NOORSOOTÖÖ

MERLE MAIMJÄRV-MIRKA

Haridus- ja sotsiaalosakonna vanemspetsialist

2016. aasta tõi maakondlikku noorsootöö valdkonda teatud muudatusi. Teisenes avatud noortekeskuste projektikonkursi korraldus – kui varem korraldas projektikonkurssi maavalitsus, siis 2016. aastal korraldab seda Eesti Noorsootöö Keskus. Maavalitsuse roll on korraldada ja juhtida maakondliku ekspertkomisjoni tööd.

Tööd alustasid ka Eesti Noorsootöö Keskuse elluviidavad kohalike omavalitsuste koostöögrupid. Lääne-Virumaal on kümne omavalitsuse osalusel moodustatud kaks koostöögruppi, kuhu väljastpoolt maakonda kuuluvad veel üks omavalitsus Järvamaalt ja üks Ida-Virumaalt. Koostöögruppidesse kuuluvad: Laekvere, Rakke, Rägavere, Vinni, Viru-Nigula, Aseri vald ja Kunda linn – I grupp; Ambla, Tamsalu, Kadrina, Tapa ja Väike-Maarja vald – II grupp.

Tegevussuuna raames toetatakse noorsootöö korraldamist noorte sotsiaalse tõrjutuse üldiseks ennetamiseks piirkondliku noorsootöö võimekuse tõstmise kaudu – uute teenuste arendamine, olemasolevate ressursside ja teenuste kasutamine koostööna ja kohalike omavalitsuste üleselt. Tegevusi rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning ESFi kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ tegevuste raames.

NOORTEVALDKONNA TUNNUSTAMINE

Noortevaldkonna tunnustussüsteem jätkus muutunud kujul. Kui varem valisid maavalitsused igas kategoorias neile esitatud kandidaatide seast välja ühe kandidaadi ning edastasid need Eesti Noorsootöö Keskusele, mille komisjon tegi lõpliku valiku ja ettepaneku riiklikuks tunnustamiseks, siis alates 2015. aastast saab kandidaadid

esitada otse Eesti Noorsootöö Keskusele ja maakondlikud tunnustatavad valitakse sama valiku põhjal.

27. jaanuaril 2016 tunnustas haridus- ja teadusministeerium 2015. aasta paremaid noorsootöö tegijaid. Tunnustuskonkursile laekus kokku ligi 100 avaldust 93 kandidaadi kohta kümnes kategoorias, tunnustusuhinnad said neist 11, millest lausa kolm tulid Lääne-Virumaale.

Aasta noortekeskuse töötaja – Sõmeru vallavalitsuse noorsootöö spetsialist Piret Laidroo

Aasta kohalik omavalitsus – Sõmeru vald

Aasta sündmus noorsootöös – Ideede Laad

2016. aasta sügise hakul kuulutas haridus- ja teadusministeerium välja noortevaldkonna tunnustuskonkursi, mille raames valis ka Lääne-Viru maavalitsus taas kord välja oma maakonna silmapaistvamad. Kui riiklikul konkursil on 11 kategooriat, siis maakonna tasandil sai lisaks esitada kandidaate aasta noorsootöötaja, aasta noortekeskuse ja aasta huvikooli kategoorias. Aasta noorsootöötaja kategoorias kuulutati välja nii aasta noorsootöötaja noortekeskuses kui ka koolis.

Kokku esitati konkursile 181 kandidaati, neist Lääne-Virumaalt 20 kandidaati 6 kategoorias.

Lääne-Virumaa komisjon valis esildiste põhjal aasta noorsootöötajaks noortekeskuses Rakvere avatud

noortekeskuse noorsootöötaja Mari-Liis Kүүsmaa ja Lääne-Virumaa aasta noorsootöötaja koolis tiitli pälvis Rakvere põhikooli huvijuht Evelin Rikma.

Maavanema tänukirja pikaajalise ja pühendunud panuse eest maakonna noorsootöö arengusse sai Rakke noortekeskuse noorsootöötaja Taimi Talpas-Taltsepp.

Lääne-Virumaa aasta huvikooli 2016 tiitli pälvis muusika- ja kunstikool Kaur ning aasta noortekeskus 2016 on Rakvere avatud noortekeskus.

NOORTE TUNNUSTAMINE

13. septembril toimus Rakvere teatris Lääne-Virumaa noorte inspiratsioonipäev, mille raames tunnustas Lääne-Viru omavalitsuste liit koos Nordea panga ja Europe Direct Lääne-Virumaa teabekeskusega 2015. aasta silmapaistvamaid noori, noorteühendusi, -tegusid ja noorte sõpra.

Lääne-Virumaa aasta nooreks tegijaks valiti Rakvere gümnaasiumi II. klassi õpilane, Lääne-Viru õpilasesinduse liige Anna-Bret Vehik. Preemia kandidaatideks olid esitatud ka Rakvere ametikooli õpilane Hardi Liuhka, Vinni-Pajusti gümnaasiumi ja Rakvere muusikakooli



Ideede Laad pälvis üleriigilisel noortevaldkonna tunnustuskonkursil parima aastasündmuse tunnustuse. Foto Kadi Puistaja, Cinome OÜ

õpilane Anne Ly Linde ja Audentese spordigümnaasiumis õppiv Kevin Vabaorg.

Aasta noorteühenduse preemia pälvis Lääne-Virumaa noortekogu. Peale noortekogu nomineeriti ka Väike-Maarja gümnaasiumi õpilasesindus.

Aasta noorteteo tiitel läks Rakvere gümnaasiumi 4.a klassile heategevusliku ürituse eest Vinni perekodus.

Kategoorias olid nomineeritud ka Lääne-Virumaa noortekogu aastakonverents „Noor tahab teada...“ ja Väike-Maarja gümnaasiumi õpilasesinduse korraldatud hoolivuslaat.

Aasta noore sõbra laureaadiks sai Tapa valla kultuuri-spetsialist Indrek Jurtšenko.

Preemiale kandideerisid veel Vinni valla arendusnõunik Gustav Saar, Haljala valla noorsootöötaja Helen Võssar, koolituskeskuse Andecus koolitaja Marju Teiva, Tapa vene põhikooli õpetaja Irina Piksar ja Rakvere Karmeli koguduse fusion-koori eestvedaja Irina Pikat.

HEA EESKUJU KONKURSS

Põhjust rõõmustada oli ka Lääne-Virumaa noortekogu liikme Eleriin Miilmani üle, kes valiti 49 kandidaadi hulgast „Hea eeskuju“ üle-eestilise konkursi üheks finalistiks. Konkursi eesmärk on tunnustada koolinoori, kes on oma vabast tahtest viinud kodukandis ellu midagi sellist, mis väärib kogu Eesti tähelepanu. Eleriin esitati konkursile „Koos saame hakkama“ projekti elluviimise ja koordineerimise eest.

Tegemist oli väga südantsoojendava projektiga, mille käigus tegusad noored aitasid eakaid vabatahtlikult muru niitmises, akende pesemises, värvimises ja teistes töödes.

*Laine Soone, Ülja päevakeskuse juhataja,
Lääne-Virumaa „Jubli töötaja“ rinnamärgi laureaat*

Austan oma maakonda. Meie maakonnas on innustav teha südamega tööd, sest meid märgatakse ja hinnatakse.

Maakonnas pean tugevaks valdkonnaks tööd noortega. Igas vallas on mitmeid hästitoimivaid noortekeskusi. Pered, tulge meile elama!

NOORTEKOGU

BETTY ABEL

Lääne-Virumaa noortekogu president

Lääne-Virumaa noortekogu osales aasta vältel mitmes ettevõtmises ja korraldas neid ka ise. Tänavu vahetus noortekogu juhatus ja saime kümneaastaseks. Osalesime Eesti noorteühenduste liidu (ENL) hooajakoolides ja koolitustel.

Aasta alguses hakkasime ette valmistama projekti „Koos saame hakkama!“, millega plaanime jätkata ka järgnevatel aastatel. Kogu projekti koordineeris Eleriin Miilman. Vabatahtlike abiga aitasime suve jooksul mitut eakat aia- ja kodutöodes. Sügise saabudes võttis Betty Abel enda õlule noortekogu juhtimise. Samuti hakati külastama maakonna koole, et tutvustada noortekogu ja selle tööd. Sünnipäeva tähistasime avatud koosoleku ja kinoseansiga, kus osales üle kolmekümne noore Lääne-Virumaalt. Tänu sünnipäevale algas rohke liikmete juurdekasv. Noortekogusse tuli 15 uut aktiivset ja tahtmist täis noort. Praeguse seisuga on noortekogus 28 liiget, kellega läbisime ka meeskonnakoolituse. Novembrikuus toimus

Osaluskohvik, kus noored arutasid aktuaalsetel teemadel ja pakkusid neile lahendusi. Detsembris külastasime laste asenduskodusid. Aastaring lõppes noortekogu aastakonverentsiga „Noor tahab teada...“, kus enda teadmisi ja kogemusi andsid edasi tuntud inimesed.

NOORTEINFO

Lääne-Viru maavalitsuse juures tegutseb noorte teavitamis- ja nõustamiskeskus, mis kogub, töötleb, levitab infot ning koordineerib noorte teavitamist ja nõustamist maakonnas. Üleriigilisse registrisse on meie maakonnast registreerunud seitse infopunkti. Peale registreeritud infopunktide on noorteinfo vahendajaks iga kool, huvikool ja noortekeskus. Keskuse algatusel ja toel on ERYICA noorteinfo baaskoolitusel osalenud üle 20 töötaja.

Kuna 2017. aastast muutub senine noorteinfo süsteem ning teavitamis- ja nõustamiskeskuste asemel hakkavad noorteinfot vahendama ja edastama koolid ning noortekeskused, oli üheks 2016. aasta prioriteediks koolitada tulevasi noorteinfo spetsialiste noortekeskuste ja koolide juures.



Inspiratsioonipäev ja Ideede Laot on Virumaa suurimad noorteüritused. Foto Kristel Kitsing

2016. aasta suurimateks noorteinfo üritusteks olid viiendat korda toimunud Ideede Laat ning Ideede Laager, mis toimus teist aastat.

Ideede Laat on Virumaa suurim noorteüritus nii osalejate arvu kui ka partnerite poolest. Sel aastal pakkus laat noortele osaluseks ligi pooltsadat töötuba, kus sai tutvuda erinevate ametitega ja omandada uusi oskusi või avastada enda jaoks mõni uus ala. Uurimist jagus palju – alates üleilmsetest probleemidest ja lõpetades droonide, miniarvuti Raspberry Pi ja 3D-printimisega. Huvilised said leida oma pärilikkusainet, teha tutvust pillimängu, puidu- ja sepatööga. Visuaalse meedia austajatel avanes võimalus kokku panna päris oma (anima)film. Noortele suunatud võimalusi ja infot edastasid ja tutvustasid mitmesuguste tegevustega nii maakondlikud kui ka üleriigilised organisatsioonid alates Töötukassast ja Rajaleidjast kuni Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskuse ja Lääne-Virumaa arenduskeskuseni välja.

2016. aasta Ideede Laager toimus 17.–19. augustil Vainupeal. Laagrilisi oli tänavu 52, vanuses 9–17 aastat, nii Sõmerult, Kundast, Rakkest, Kadrinast, Väike-Maarjast, Tamsalust, Uhtnast kui ka Tapalt ja nende lähiümbrusest.

Laagri tegevuste ja korralduse taga olid Lääne-Viru maavalitsus, SA Lääne-Viru Arenduskeskus, Kaitseliidu Viru malev, Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskus, Rasmus Kits, Raimo Maasik, Liis Ambos, Leelo Ambos, Velle Taraste, Piret Laidroo, Valev Sard, maanteeamet, noorsoopolitseinik Aleksei Osokin, päästeameti vabatahtlikud päästjad, Noored Kotkad, Roman Paluste. Sel aastal olid laagrisse kaasatud ka Tugila programmi noorsootöötajad koos vabatahtlikega, kes said omakorda kõrvalt näha ja õppida laagri korralduslikku poolt.

Nii Ideede Laata kui ka laagrit kaasrahastas Lääne-Viru arenduskeskus PATEE tugiprogrammist „Noorte ettevõtlikkuse suurendamise programm“.

*Silva Rannaste, Marit OÜ juhatuse liige ja
Lääne-Virumaa „Hea ettevõtja 20“ rinnamärgi laureaat*

Olen uhke selle üle, et saan enda kohta öelda läänevirukas. Siin on minu pere, sõbrad, kodu ja ettevõte. Naudin täiel rinnal seda, mida pakub kõige erilisem maakonnakeskus Eestis – Rakvere.

MAAKONNA ALAEALISTE KOMISJON

KAIDY ALJAMA

Haridus- ja sotsiaalosakonna vanemspetsialist

Alaealiste komisjoni ülesandeks on vastavalt alaealiste mõjutusvahendite seadusele 7–18-aastaste laste õiguserikkumiste arutamine ja neile mõjutusvahendite kohaldamine.

Maavanema korraldusega moodustatud seitsmeliikmeline alaealiste komisjon töötas 2016. aastal koosseisus: esimees Aleksei Osokin, aseesimees Martti Marksoo, sekretär Helbe Jaanimägi (kuni 31.05.2016), sekretär Kaidy Aljama (alates 01.06.2016), liikmed Tiina Josua, Piret Laidroo, Viktoria Tammoja ja Gunnar Kotiesen. Lääne-Virumaal kohalikes omavalitsustes alaealiste komisjone ei ole loodud.

Alaealise õiguserikkumise arutamise aluseks on taotlus. Esitatud taotluste arv on võrreldes eelmiste aastatega vähenenud. Komisjon arutas üheteistkümnel istungil 60 lapse 83 õiguserikkumise asja. Tüdrukute osakaal õiguserikkujatest moodustas 15%. Ühel korral arutati komisjonis koolikohustuse täitmata jätmisega seotud taotlust.

Mõjutusvahenditest kohaldas komisjon kõige enam hoiatust – 29 korral, üldkasulikku tööd määrati 19 korda. Ühe õiguserikkuja kohta esitas komisjon taotluse Viru Maakohtule loa saamiseks paigutada laps kasvatusse eritingimusi vajavate õpilaste kooli. Erikooli suunatakse õiguserikkujad, kes hoolimata kohaldatud mõjutusvahenditest ei käitu seaduskuulekalt.

Kaidy Aljama, Lääne-Viru maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna vanemspetsialist

Riigikogu sotsiaalkomisjon toetas sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seonduvate seaduste muutmist, et tagada abivajavatele lastele abi. Alaealiste mõjutusvahendite seadus tunnistatakse kehtetuks, kaovad alaealiste komisjonid. Seetõttu ei saa enam rääkida alaealistest õiguserikkujatest, vaid abivajavatest lastest ja neile pakutavatest teenustest ehk abist lapsele ja perele.



SOTSIAALVALDKOND

TIIU KUUS

Haridus- ja sotsiaalosakonna inspektor-vanemspetsialist

Esimesel jaanuaril jõustus uus sotsiaalhoolekande seadus. Selle kõrval hakkas täiesti uue seadusena kehtima sotsiaal-seadustiku üldosa seadus, mis korraldab sotsiaalkaitseks ette nähtud teenuste ja toetuste osutamist, toob välja abi saava inimese õigused ja, mis veel olulisem, inimese enda kohustused ning vastutuse sotsiaalsete riskidega toimetulekul.

Need seadused täpsustasid maavanema rolli sotsiaal-teenuste osutamise ja sotsiaaltoetusteks riigieelarvest eraldatud raha kasutamise üle järelevalvajana. Haldus-järelevalvet teostati viies kohaliku omavalitsusüksuse sotsiaalosakonnas. Sotsiaaltöötajad on tublid, kuid vajadus tagada abivajajatele järjest erinevamaid sotsiaalteenuseid kasvatab nende töökoormust. Lisanduvate tööülesannetega toimetulekuks on vaja suurendada sotsiaaltöötajate arvu kohalikes omavalitsustes.

Uuest sotsiaalhoolekande seadusest lähtudes oli kõige sagedamaks ettepanekuks koostada sotsiaalteenuste täpne

kirjeldus ehk selgitada, mil viisil klient teenustele jõuab ja neid kasutada saab. Sellest sõltub teenuse saajate heaolu ja endaga toimetulek neile sobivas keskkonnas.

Riiklikku järelevalvet teostati kuues väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse pakkuja juures. Kahes neist korraldati täiendav külastus tehtud ettepanekute ülevaatamiseks. Üldhooldusteenuse osutajatele anti muu hulgas soovitusi hoolduse korraldamiseks ja hooldusplaanide koostamiseks, kliendi õiguste tagamiseks ning hooldustöötajate kutseoskuste arendamiseks.

Maavanem algatas järelevalvemenetluse sotsiaalteenuste osutamise ja toetuste maksmise asjus kuue kodaniku avalduse alusel. Lisaks menetleti väga mitmeid pöördumisi selgituste saamiseks.

Jätkus töö asenduskodu teenuse osutajatega. Asendus-kodu teenust rahastatakse riigieelarvest maavalitsuste kaudu. Lääne-Virumaa 97 last saavad teenust üleriigiliselt 14 asenduskodus.

Maavalitsus korraldas lastekaitse- ja sotsiaaltöötajatele mitmeid koolituspäevi, kus nõuandeid jagasid väga erinevate valdkondade spetsialistid.



Arkna mõis saab tulevikus olema nii põllumajanduslik tootmisettevõtte kui ka turismiobjekt. Foto Nele Rogenbaum

SPORT

RAILI VLASOVSKI

Lääne-Virumaa spordiliidu peasekretär

2016. aasta on olnud kirev ja eriline. Oli häid tulemusi nii Rio de Janeiro olümpialt kui ka Eestis peetud võistlustelt.

Aasta algupoolelt on suurimaks uudiseks Rakvere JK Tarvas pääsemine Premium Liigasse. Meeskonnale on see andnud hindamatu kogemuse.

Olümpialt tõid häid tulemusi Kaidi Kivioja, kes saavutas triatlonis 44. koha, ja Sirly Tiik, kes saavutas paraolümpial kuulitõukes 8. koha.

Maakonna spordisündmustest on talvisest perioodist meenutada nii 32. Viru maratoni kui ka 18. Tamsalu-Neeruti maratoni, mis kehvadest lumeoludest tingituna sõideti sel aastal vaid Pariisis. Osalejaid oli neil võistlustel kokku pisut üle 1100, mida on kahjuks vähem kui 2015. aastal.

Peale suuremate suusamaratonide toimusid ka mitmed maakonna meistrivõistlused erinevatel aladel. 2016. aastal andis spordiliit maakonna meistrivõistluste korraldamisõigusi 23 spordialale.

Aasta soojemast ajast saab kindlasti välja tuua mitmed rahvaspordiüritused. Suurimaks oli taas kord Ööjooks, suure osalejaskonnaga hiilgas ka Südasuve maraton ning Rakvere rahvajooks.

Väiksemas mahus toimus sel aastal Vinni-Rakvere talvejooksusari, kus jooksusõbrad said enda vastupidavust proovida nii pool- kui täismaratonil.

Hea on näha maakonnas mitmeid igapäevast liikumissarju. Nii alustas sügisel Rakvere Liigub oma seitsmendat hooaega, toimusid ka rattateisipäevakud, kus kokku osales 93 rattasõpra, ja orienteerumiskolmapäevakud, kus osales 423 võistlejat.

Ebavere liikumisüritus „Seriaalivaba õhtu“ alustas sügisest oma teist hooaega. 2015/2016 hooajal osales sarjas kokku 140 inimest, neist 50 noort.

Igal aastal toimub ka Tamsalu AO „Naudin liikumist“ tervisliikumise sari, mis talvisel ajal kannab lisanimetust Tamsalu Suusatalv. Suvisel ajal pakkus sportimisvõimalusi Jooksusuve maastikujooksusari kokku kuue eri pikkuses etapiga maakonna eri paigus. Kokku osales sarjas 50 inimest.

Tänavu on olnud põhjust rõõmustada uute sportimistingimuste üle. Valmis kauaoodatud spordihall reketialade harrastamiseks. Aqva Spordikeskuse nime kandev spordikeskus on väga hästi vastu võetud ja maakonna tervise- sportlaste seas hinnatud.

Maakonna 2016. aasta parimad sportlased

Parim neiu – Merili Sirvel

Parim noormees – Sander Moldau

Parim naissportlane – Kaidi Kivioja

Parim meessportlane – Argo Raudsalu

Parim spordiveteran – Aarne Innos

Aasta eakas – Leo Landberg

Sportlik perekond – perekond Penek

Aasta spordialgatus – Aqva Spordikeskuse valmimine

Seoses Aqva spordikeskuse avamisega on kasvanud maakonnas spordi- sealhulgas sulgpalliharrastajate arv. Foto Ain Liiva



Moonika Pilli, Eesti meister maratonijooksus

Nii Rakvere linnas kui terves maakonnas on loodud väga head võimalused sportimiseks. Meil on korralik staadion, spordihall, spordikeskus ja ujula, lisaks väiksemad spordiklubid ja väga head treenerid. Mulle endale meeldivad väga maakonna erinevad vahelduva maastikuga terviserajad nagu Palermo, Ebavere, Pariisi, Mõedaku jt, mis kõik on kenasti hooldatud ja märgistatud.

14. RAKVERE RATTAMARATON

SPORTLAND

VISU.ee

WHISPBAR

ENERVIT

DE FISPORT

SOLAR

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

EESTI 2017
MAASTIKURATTASARJA

ZAMOS

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

la

14. Rakvere rattamaratoni rada peetakse Eesti maastikurattasarja kõige tehnilisemaks etapiks.

Foto: Studiopunkt OÜ/Andreas Martin Reili



Eesti Ööjooksul Rakveres osales 2016. aastal rekordarv, üle 8500 inimese. Foto Ain Liiva



Maavanem tunnustas BC Tarva korvpallimeeskonda tubli ja võitlusliku hooaja eest ühise koosviibimisega. Foto Ain Liiva



Viru maraton. Foto Avo Seidelberg

TERVISEDENDUS

KAIDY ALJAMA

Haridus- ja sotsiaalosakonna vanemspetsialist (tervisedendus)

Tervise edendamine on protsess, mis võimaldab inimestel suurendada kontrolli oma tervise üle ning tugevdada seeläbi oma tervist (WHO 1986).

Tervisedendustegevus Lääne-Virumaal toetub suures osas „Rahvastiku tervise arengukava 2009–2020“ (RTA) eesmärkidele ning vahenditele.

Lääne-Viru maakonnas korraldab rahvatervise seadusega maavanemale pandud ülesannete täitmiseks vajalikku tervisedenduslikku tööd tervisenõukogu, mille koosseisu kuuluvad riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, koolide ja lasteaedade esindajad ning eriala asjatundjad.

Nõukogu liikmed 2016. aasta 31. detsembri seisuga

Esimees Olga Boitsov – Eesti tervisedenduse ühingu

Lääne-Viru osakonna juhataja

Aseesimees Kaidy Aljama – Lääne-Viru maavalitsuse

haridus- ja sotsiaalosakonna tervisedenduse vanemspetsialist, Eesti tervisedenduse ühingu juhatuse liige

Liikmed:

Erich Petrovits – Kadrina vallavanem, Lääne-Viru omavalitsuste liidu esindaja

Ene Kinks – Väike-Maarja vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja, Eesti tervisedenduse ühingu liige

Mairi Etverk – Rakvere sotsiaalkeskuse direktor

Erich Petrovits – Kadrina vallavanem

Sirje Kiisküla – Rakvere haigla peaarst

Annela Floren – Ida prefektuuri teabebüroo vanemkorrakaitseametnik

Mikko Virkala – päästeameti ennetustöö osakonna ekspert

Maido Nõlvak – Ida päästkeskuse ennetusbüroo juhataja

Jüri Aavik – Tamrex Ohutuse OÜ Virumaa müügijuht

Diana Okas – maanteeameti ennetustöö osakonna ekspert

Viihika Roostar – Rakvere Triinu lasteaia õpetaja,

Lääne-Virumaa lasteaedade tervisedenduse koordinaator,

Eesti tervisedenduse ühingu liige

Tiina Pihlak – Haljala gümnaasiumi õpetaja,

sotsiaalpedagoog, Lääne-Virumaa koolide tervisedenduse koordinaator

Sekretär Eda Lauri – Lääne-Viru maavalitsuse vanemspetsialist



Tõenäoliselt Eesti parim spaa, Aqva Spa vee- ja saunakeskus, toob jätkuvalt kümneid tuhandeid iga-aastaselt maakonda ja maakonnakeskusesse. Foto Aqva Spa

2016. aasta oluliseks tegevuseks maakonnas oli traditsioonilise südamekuu korraldamine, mille üritustesse olid kaasatud haridusasutused, kohalikud omavalitsused ja MTÜ-d. RTA vahenditest sai ürituse jaoks toetust viis kohalikkude omavalitsust: Tamsalu, Väike-Maarja, Vihula, Tapa ja Viru-Nigula vald. Pakuti südametervist toetavaid tegevusi, nagu loenguid teadlikkuse tõstmiseks, liikumisüritusi. Näiteks on juba aastaid aktiivselt kaasa löönud Väike-Maarja ja Tamsalu vald, kes just südametervise hoidmise ja tugevdamise nimel korraldavad traditsioonilisi tegevusi – ujumistrimmi ja seriaalivabu õhtuid.

Lääne-Viru maavalitsuse koordineerimisel viidi Vinni, Sõmeru, Haljala ja Rakvere vallas ellu ühine projekt „Liikumine teeb erksaks“. Projektis oli võimalik kõigil huvilistel läbida orienteerumisradasid ning vastata huvitavatele küsimustele. Valida sai ette antud ajavahemikul endale sobiliku aja, tempo, kaaslane ning marsruudi. Esimene etapp toimus jalgsi ning aprillis, teine oli rattatetapp 20. augustist 15. oktoobrini. Kõikide osalejate vahel loositi välja auhindu. Peaauhinnaks oli Rix Ratta välja pandud jalgratas.

Lääne-Viru maakond võttis osa mitmest kampaaniast. Üheks oli riiklik „Köögiljad kaalu ei kasvata“. Kampaania eesmärgiks oli suurendada motivatsiooni süüa rohkem köögivilju. Rahastuse ürituse tarvis said Haljala, Kadrina ja Viru-Nigula vald ning Rakvere linn.

Samuti toimus riiklik alkoholi liigtarvitamise vastane ennetuskampaania, mille raames korraldati koostöös Lääne-Virumaa noortekoguga alkoholi- ja tubakatoodete testostlemine. Selle käigus külastati 60 müügikohta üle maakonna. Selgus, et alkohol on noortele vägagi kättesaadav. Dokumenti ei küsitud noortelt 27 müügikohas (45% juhtudest) ja küsiti 33 müügikohas (55%). Testostlemist on kavas kindlasti korrata.

Koostöös Rajaleidja keskusega toimus 8. oktoobril vaimse tervise matk peredele. Päeva sõnumiga rõhutati lapsele sobiva arengukeskkonna loomise olulisust ning pere ja kogukonna rolli selles. Sooviti pöörata tähelepanu perede vaimse tervise ning hea füüsilise ja vaimse enesetunde hoidmise võimalustele maakonnas. Tutvuda sai vaimset tervist toetavate teenuste ning tegevustega, samuti osaleda loengus „Pere ja kogukonna oluline roll vaimselt terve arengukeskkonna loomisel“.



Lääne-Viru maavanem Marko Torm ja Lääne-Virumaa tervisenõukogu esindajad andsid veebruaris Tiina Pihlakule üle sotsiaalministeeriumi tunnustuse vaimse tervise edendamise eest paikkonnas. Foto Kristel Kiitsing



Lääne-Viru maavalitsus panustas ka tänavu „Kaitse end ja aita teist“ laagri õnnestumisse, et koolinoored saaksid vajalikke ohutusteadmisi ja oskusi. Foto Kristel Kitsing



Lääne-Virumaa spordinõukogu valis aasta spordialgatuseks Aqva spordikeskuse valmimise. Foto Ain Liiva

Lääne-Viru maavalitsus lõob koos tervisenõukoguga kaasa ka ohutuspäevade korraldamisel. Tänavused ohutuspäevad toimusid 15. mail Rakvere Põhjakeskuses ja 14. oktoobril Sõmerul. Ohutuspäevade eesmärgiks on tõsta elanike teadlikkust ohutuse teemadel.

Olulisel kohal on „Suitsuprii klassi“ võistlus, kus 2015/2016. õppeaastal osales Lääne-Virumaalt 15 kooli 40 klassi 537 õpilasega. Juba on käima läinud ka uus võistlus, kus 2016/2017. aastaks on ennast kirja pannud 13 kooli 36 klassi ja 447 õpilasega.

31. maist kuni 2. juunini toimus kolmepäevane lastelaager „Kaitse end ja aita teist“ Lammasmäe puhkekeskuses, kuhu oli seekord kogunenud 23 võistkonda. Võitjaks tulid Simuna kooli kuuendikud. Juba on käivitunud ka koolidele mõeldud uued ohutusõpped, mis lõppevad taas laagriga.

Lääne-Viru maakonna 15 kohalikust omavalitsusest 12-l on olemas terviseprofiil. Selle koostamine tähendab omavalitsuse või maakonna elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kaardistamist. Profiil on aluseks tervise arendamise tegevuskavale, milles püstitatakse konkreetsed eesmärgid tervisetulemite parandamiseks.

Terviseprofiil aitab selgemini näha seoseid eri valdkondades tehtavate otsuste ja kavandatavate tegevuste ning tervisemõjude vahel. Teadmine sellest, mis on hästi ja mis

halvasti, võimaldab edasised tegevused suunata õigesse kohta ning kulutada nappe vahendeid targalt ja tulemuslikult.

Juba viiendat korda valiti maakonnas aasta tervisedendaja. Aasta 2016 tervisedendajaks valis Lääne-Viru tervisenõukogu Margit Lichtfeldti.

Varem on aasta tervisedendaja tiitli pälvinud Olga Boitsov (2012), Milvi Kompus (2013), Viivika Roostar (2014) ja Tiina Pihlak (2015).

TERVIST EDENDAVAD LASTEAIAD

Tervist edendavate lasteaedade (TEL) võrgustikku kuuluvad vabatahtlikkuse alusel ühinenud lasteaiad, kes lähtuvad oma tegevuses tervist edendava lasteaia põhimõtetest. Lääne-Virumaal on tervist edendavaid lasteaedasid kolmteist. Maakonna lasteaedade tervisedenduse koordinaator on Viivika Roostar.

1. Eralasteaed Kaur (2011)
2. Haljala lasteaed (2001)
3. Kadrina lasteaed Sipsik (2016)

4. Kunda lasteaed Kelluke (2001)
5. Rakke lasteaed Leevike (2003)
6. Rakvere lasteaed Kungla (2001)
7. Rakvere lasteaed Triin (2001)
8. Rakvere Rohuaia lasteaed (2014)
9. Sõmeru lasteaed Pääsusilm (2009)
10. Sääse lasteaed (2001)
11. Tamsalu lasteaed Kröll (2001)
12. Tapa lasteaed Pisipõnn (2001)
13. Vinni lasteaed Tõruke (2001)

TERVIST EDENDAVAD KOOLID

Eestis sai tervist edendavate koolide võrgustik (TEK) alguse 1993. aastal, mil liitusid esimesed kümme kooli. Võrgustiku tööd koordineerib alates 2004. aastast Tervise Arengu Instituut. Liikumise keskseks mõtteks on kujundada koolikeskkond kõigi kooliga seotud inimeste poolt selliseks, et õpilastel, õpetajatel, direktoril ja teistel – koolitädideni välja – oleks meeldiv ja hea koolis õppida või töötada. „Hea“ tähendab seda, et suhted inimeste vahel, tunniplaan ja kooli

kodukord, füüsiline keskkond, toitlustamine ja muu oleksid igaühele tervislikud, mitte ülemäära stressi või tervisekahjustusi tekitavad.

Lääne-Virumaal on tervist edendavate koolide võrgustikuga liitunud kaksteist kooli ning Lääne-Virumaa koolide tervisedenduse koordinaator on Tiina Pihlak.

1. Ferdinand von Wrangelli nimeline Roela põhikool
2. Haljala gümnaasium
3. Kadrina keskkool
4. Kiltsi põhikool
5. Rakvere põhikool
6. Simuna kool
7. Sõmeru põhikool
8. Uhtna põhikool
9. Vaeküla kool
10. Vinni-Pajusti gümnaasium
11. Võsu kool
12. Väike-Maarja gümnaasium

KULTUUR

AUHINNAD JA PREEMIAD

Kultuuripärl – Kairi Kroon, kes andis välja oma esikuulekogu „Pühendan sul sõnad“ ja korraldas kümnendat korda iga-aastaseid Tapa valla muusikapäevi. Kuuendat aastat anti preemia välja koos Lääne-Viru maavalitsuse ja Lääne-Viru omavalitsuste liiduga.

Eesti Kultuurkapitali maakondlikud kultuuripreemiad

Elutööpreemia – Vallo Taar, Väike-Maarja Pasunakoori dirigent, muusikakooli direktor, kolmekümne viie aastase tulemusliku tegevuse eest kogukonna ja maakonna muusikaelus.

Aastapreemia – Teet Suur, Rakvere linna kunstnik, kes on andnud avalikule linnaruumile uue hingamise, tehes Rakvere tuntuks nii üle Eesti kui ka mujal maailmas.

Maa Sool – Jaanus Põlder, mitmekülgne üle Eesti tuntud ja tunnustatud rahvamuusik ja õpetaja, kes panustab oma aega ning oskusi ka kohaliku kogukonna heaks.

Järjepidevus – Valeri Pormann, pikaajalise ja tulemusliku tegevuse eest maadlustreenerina.

Looming – Mary Tammet, pühendunud ja mitmekülgse loova tegevuse eest dekoraatori-kujundajana, harrastuskunstnikuna ning käsitööringide ja -kursuste eestvedajana.

Elurõõm – Sirje Rebane, aktuaalsete, pidevalt uuenevate huumorikavade loojana ja esitajana nii ajas kui ruumis.

Elurõõm – Martin Müller, kes on lõdtsaõpetaja ja muusikuna olnud nakatavaks eeskujuks ning innustajaks oma õpilastele, kolleegidele ja koduküla rahvale.

TEATER MAAL

Programmi eesmärk on muuta professionaalne teatrikunst kättesaadavamaks. Programmist saab toetust neljal suunal: teater tuleb külla, tants tuleb külla, teater lastele ja lapsed teatrisse. 2016. aastal eraldati Lääne-Virumaale sellest programmist 8500 eurot. Programmis oli 14 täiskasvanutele suunatud etendust, 10 laste- ja noorteetendust ning 9 gruppi viidi teatrisse.



10.–11. juunil toimusid Rakveres XXI käsitööpäevad, mis said kakskümmend aastat tagasi alguse just siit. Foto Kristel Kitsing



RAHVAKULTUUR

PILVI LEPIKSOO

Rahvakultuuri Keskuse rahvakultuuri spetsialist Lääne-Virumaal

2016. aasta Anna Raudkatsi nimelise stipendiumi pälvis meestetantsupidude traditsiooni algataja, pärimustantsu hoidja ja edasiarendaja, legendaarne tantsupedagoog Maie Orav. Oma 75. sünnipäeva tähistas Maie Orav Kuusalu staadionil Orava tantsupeoga, kus olid repertuaaris vaid tema enda tantsud. Peol osales 1230 tantsijat üle Eesti.

Rahvakultuuri maakondliku toetusega aidati kümnele maakonna jaoks olulisele rahvakultuurisündmusele ja tegevusele kaasa 4256 euroga. Kunda klubis korraldati kooliteatrite eelfestival keskastmele. Rakvere rahvamajas toimus MTÜ KaRaKTer eestvõttel Lääne-Virumaa XI näitemängupäev, kus parima trupi ja parima lavastuse tiitli pälvis Roela näitetrupp Kartoffel, samuti pärjati parimaks nais- ja meesosatäitjaks sama näiteseltskonna liikmed Mare Hirtentreu ja Rainis Aal.

Pajustis peeti 10. maakondlikku huumoripäeva Aada- ma Küljelu, Rakveres 13. Virumaa seniortantsupidu ja Viru-Nigulas 7. Pilliroofestivali. Eesti naiste II tantsupeo

esitluskontsertidel Väike-Maarjas tantsis 23 rühma 236 tantsijaga, kes ka kõik Jõgevale peole pääsesid.

Virumaa kultuurikorraldajate liidu algatusel võeti ette reis Ida-Virumaa kultuurieluga tutvumiseks, käidi X rahvamajade suvekoolis Tartumaal ja toimusid koolitused eestvedajaile.

Koostöös Tarvanpää seltsi ja Fenno-Ugriaga korraldatud neljal Hõimupäevade kontsert-kohtumisel oli külaliseks Udmurdi rahvuslike tantsude stuudio Ekton Korka.

Rahvusvahelise pärimuspeo Baltica 2016 raames – Baltica poeb põue ja kodu küla õue – peeti pärimuslikud jaanipeod Uudekülas ja Kundas. Meie maakonna folkloorirühmad kapell Lustpill ja regilauluansambel Kadrina Kadrid olid osalised Mooste pärimuspäeval ja Vanamõisa jaanipühal.

Maakonnas said teoks mitmed üleriigilised rahvakultuurisündmused. 12. veebruaril peeti Tamsalus XVIII üleriigiline õpetajate rahvatantsufestival „Põlvest põlve“, kus osales 18 tantsurühma Hiiumaast Valgamaani ja mida peetakse alates 1998. aastast.

8.–10. aprillil kogunes Rakverre 16 gümnaasiumide kooliteatrit üleriigilisele kooliteatrite festivalile, mida peeti juba kolmekümne viiendat korda ja mis on

2017. aastal toimub XII noorte laulu- ja tantsupidu, mis seab keskmesse noore publiku kui looja, meie kultuurielu edasikandja.

Foto Kristel Kitsing

alguse saanud just siit. Toreda traditsioonina peab gümnaasiumiastme festival juubelit iga viie aasta järel just oma sünnipaigas.

29. ja 30. aprillil tõi VI lastekooride konkurss-festival Rakverre 16 koori enam kui 500 lauljaga. Rakvere reaalgümnaasiumi lastekoor (dirigent Elo Üleoja) pärjati B-kategoorias I koha ja parima dirigendi preemiaga.

10.–11. juunil toimusid Rakveres XXI käsitööpäevad, mis samuti said kakskümmend aastat tagasi alguse just siit. Targas Majas peeti konverentsi „Nutikas käsitöö“, käsitööpäevade raames sai külastada kahteteist kunsti- ja käsitöönäitust ning Pikal Kreisilaadal tutvustasid kümme vaprast Eestimaa paikkonda mitmesuguseid käsitöötehnikaid ja oma loomingut.

12.–14. augustil peetud Viru Folgil oli Põhjala saarte aasta. Järgmise aasta Viru Folk tuleb kümnendat korda ja sellega tähistatakse Soome vabariigi 100. aastapäeva.

1. oktoobril, rahvusvahelisel muusikapäeval andsid Lääne-Virumaal viis muusikakooslust üheksa kontserti.

Jätkus Virumaa Pärimuskultuuri programm, mille abil aidatakse kaasa vaimse kultuuripärandi taastamisele, säilimisele ning püsimisele. Virumaa Pärimuskultuuri programmile laekus 2016. aastal 33 taotlust, millest toetati 27

projekti 40 995 euroga, neist Lääne-Virumaalt ühtteist projekti 17 115 euroga ja Virumaa nelja ühisprojekti 7675 euroga. MTÜ-le Viru Instituut anti tegevustoetust 5922 eurot. Peale selle sai Virumaa Instituut toetust näituse „Viru Säru läbi kolmekümne“ korraldamiseks, Virumaa kultuuriloo teemaliste töölehtede konkursi ja pärimuspäevade pidamiseks. Käsmu meremuuseumile anti toetust esemelise kogu digitaliseerimiseks ja kirjeldamiseks ning MTÜ-le Käsmu Lahe Kalur „Traditsioonilise võrkudega suvise rannakalapüügi“ koolituseks.

Kultuuriministeerium oli 2016. aasta kuulutanud merekultuuri aastaks, mille tunnuslauseks oli „Näoga mere poole“. Teema-aastaga väärtustati Eesti mereajalugu ja merega seotud traditsioone. Kunda rannas toimus rahvusvaheline käsitöö- ja rannakultuurfestival Sõbra-laad. Hulk kultuuriüritusi korraldati Võsul: Georg Otsa festival, Võsu International Jazz, Võsu muusikapäevad ja Rannafest. Paljudes randades tõi rahva mere äärde muinastulede öö.

2017. aastal toimub XII noorte laulu- ja tantsupidu ning sellest tulenevalt on aasta pühendatud laste- ja noortekultuurile, seades keskmesse noore publiku kui looja, meie kultuurielu edasikandja.



„Somnambuuli“ lavastus Rakvere teatris. Foto Gabriela Liivamägi

RAAMATUKOGUD

TIINA KRIISA

Lääne-Virumaa keskraamatukogu arendusspetsialist

RAAMATUKOGUVÕRK

Lääne-Virumaal oli 2016. aasta lõpus 26 rahva- ja 15 haruraamatukogu.

Lääne-Viru maakonna rahvaraamatukogude võrk püsis suuremate muutusteta. Seoses haldusreformiga on mitmed raamatukogud muutuste ootel. Aastal 2017 on Vinni vallas kavas liita Kadila raamatukogu Vinni-Pajusti raamatukoguga. Laekvere vallas liituvad raamatukogud üheks valla raamatukoguks, millest Laekvere oma on peakogu ning Muuga ja Venevere raamatukogud harukogud.

RAAMATUKOGU HARIB JA LAHUTAB MEELT

Kuna raamatukogud ei ole ammu enam pelgalt raamatute laenutamise kohaks, pakutakse siin ka mitmesuguseid meelelahutuslikke ja harivaid tegevusi ning teenuseid.

Erilist tähelepanu pööratakse lastele, et hoida arvutite ja nutitelefonide maailma kõrval elus laste hääbuvat lugemisharjumust. Paljude traditsiooniliste lugemiskultuuri ürituste kõrval hakkas Lääne-Virumaa keskraamatukogu saatma lasteaeadesse hoolikalt valitud sisuga raamatukotte. Tänu suurele huvile lugemiskoerte vastu „töötab“ raamatukogus nüüd koguni kaks lugemiskoera: basset Hector ja labrador Nalle. Jätkus laste kunstiprojekt „Pildi sisse minek“, mille eesmärk oli tutvustada noortele lugejatele raamatukunstnikke ning väärtustada raamatu kaunist vormi ja illustratsioone. Veerandsajandat aastaringi käib väikelaste muinasjututund „Jututare“, mis on kasvanud osalejate arvuga saanud uue hingamise.

Indrek Saar, kultuuriminister

Lääne-Virumaa on jätkuvalt tuntud oma ettevõtlike inimeste poolest ja mul on hea meel, et mitu pikalt planeeritud unistust said 2016. aastal lõpuks teoks. Tänu sellele on inimestele elukeskkond jälle ägedam ning on rohkem võimalusi mõtestatult oma vaba aega veeta. Näiteks Rakvere teatrikino, mida juba pikalt oodatud oli, ning kõikide tennise- ja sulgpallisõprade jaoks on nüüd olemas korralik sisehall – Reketloni hall. See on väga hea näide avaliku ja erasektori koostööst.



Kultuuriminister Indrek Saar loeb lugemiskoer Hekule. Foto Tiina Kriisa

Tähelepanu vääriv sihtrühm raamatukogu jaoks on eakad, kes vajavad aina enam digitaliseerivas keskkonnas toimetulekuks abi. Raamatukogud pakuvad eakatele tasuta arvuti algõpet, samuti õpetatakse kasutama e-posti, ID-kaarti ja tutvustatakse olulisemaid e-teenuseid. Lääne-Virumaa keskraamatukogu korraldab koolitusi rühmadele ning pakub ka individuaalseid arvutiteemalisi nõuandetunde. Samuti käivad raamatukogu töötajad kord nädalas eakate kodu „Kuldne sügis“ asukatele ette lugemas. Raamatukogu koduteenindust, mis on eelkõige mõeldud liikumispuudega inimestele, kasutas 2016. aastal 15 inimest.

Novembris avati Uhtna raamatukogus Eesti esimene Topoteek, mis koondab ajaloolisi dokumente ja fotosid Uhtnast ja selle lähiküladest. Lääne-Virumaa keskraamatukogu koostas interaktiivse kaardi, kuhu on märgitud maakonna eri paikadega seotud ilukirjanduslikud teosed ja kirjanikud. Keskraamatukogus alustati nn biblioteraapia teenusega (eri teemadel võimetekohase kirjanduse ettelugemine ja arutelu) psüühilise erivajadusega täiskasvanutele. Kohtumised kahe grupiga toimuvad üle nädala.

Aasta jooksul toimus raamatukogudes palju kohtumisi huvitavate inimestega eri elualadelt. Lääne-Virumaa

keskraamatukogus kohtusid lugejatega Manona ja Kristel Paris, Arvo Iho, Paavo Kivine, Ene Ergma, Mauri Kiudsoo, Contra, Ira Lember, Raul Rebane, Vladislav Koržets jpt.

Raamatukogude ettevõtmisi mõjutasid merekuuri aasta, A. H. Tammsaare „Tõe ja õiguse“ aasta ning Shakespeare'i aasta, millest olid inspireeritud paljud väljapanekud ja sündmused.

Korraldati terve hulk huvitavaid näitusi. Erinevate kunstinäituste korraldamisega paistab teiste seas silma Tapa linnaraamatukogu.

Üleriigilisel tuuril käis ennast Lääne-Virumaal tutvustamas Tallinna keskraamatukogu raamatukogubuss Katarina Jee.

Raamatukogude uus suund muutuda nn kogukonna elutoaks sunnib raamatukogusid pöörama tähelepanu ka oma ruumide atraktiivsusele. Jõudumööda puhastatakse kogusid ja püütakse tekitada rohkem ruumi, et luua mugavaid istumisnurki ja koosolemise võimalusi. Lääne-Virumaa keskraamatukogus soetati uut ja lastepärast mööblit laste- ja noorteosakonna jaoks, muusikatoas saab kasutada süntesaatorit. Paljudes raamatukogudes on üles seatud suured pusled ja malelauad, et pakkuda külastajatele meeldivat äraolemist.

RAAMATUKOGUDE KÜLASTATAVUS

Lääne-Virumaa raamatukogusid külastas 2016. aastal 18 900 inimest, mis on 32,2% maakonna elanikest. Raamatukogusid külastati aasta jooksul 325 8000 korral ja laenutati 578 500 teavikut. Osteti 18 850 raamatut 236 260 euro eest.

POPULAARSEIM LUGEMISVARA

Raamatukogu lugeja armastab uut kodumaist ilukirjandust ja elulugusid ning välismaiseid kriminaalpõnevikke. Enim laenutatud ilukirjanduslikud raamatud oli möödunud aastal Mart Sanderi „Litsid“, Erik Tohvri „Äri ja armastus“ ning Paula Hawkinsi menuk „Tüdruk rongis“. Elulugudest olid populaarsed Kalle Muuli „Vilja teine elu“ ja Stig Rästa „Minu Kennedy“. Lastekirjanduse edetabelid koosnevad valdavalt kooli soovituslikust kirjavarast. Populaarne autor laste seas on oma kriminaalsete lugudega tuntud Ilmar Tomusk.

TUNNUSTATI

Lääne-Virumaa aasta raamatukoguhoidjaks valiti Ere Käärmaa Tapa linnaraamatukogust, kollektiivina pälvis tunnustuse Kadrina vallaraamatukogu. Konkurssi korraldavad Lääne-Viru maavalitsus ja Lääne-Virumaa keskraamatukogu alates 2011. aastast.



Kunda jõe kaldal ürgorus asuv Lontova seikluspark pakub elamusi nii ürgkanjonisse loodud erineva raskusastmega atraktsioonidest kui ka puutumatus loodusest. Foto Joosep Martinson



RAKVERE TEATER

TRIINU SIKK

Rakvere teatri dramaturg

Aasta 2016 on olnud Rakvere teatri jaoks oluline. Aasta suursündmuseks oli Teatrikino ja proovisaali hoone valmimine. Arhitektuurivõistlus kuulutati välja juba 2007. aastal ning Raul Vaiksoo projekteeritud hoone avati kinoküllastajatele 5. augustil 2016.

Nüüdisaegse tehnikaga kinos näeb nii laiatarbe- kui ka väärtfilme: esimese viie kuu jooksul on kino külastatud 37 404 korral. Uus kinosaal mahutab 144 inimest ja on filmide näitamise kõrval valmis võõrustama konverentse.

Kino kõrval ei ole teater oma tähtsust kaotanud ning kõrged vaatajanumbrid teevad jätkuvalt head meelt. 2016. aasta jooksul anti 343 etendust, mida jõuti vaatama 71 170 korda. Oma majast väljas, külalisetendustena, anti ligikaudu 47% etendustest. See tähendab, et niisama palju kui Rakvere teater on Virumaa teater, on ta ka teiste Eesti linnade ja maakohtade teater.

Aasta jooksul esietendus 7 uuslavastust Eesti, Venemaa ja Rootsi autoritelt, pakkudes naeru, tõsisemat kaasamõtlemist ja muusikalist elamust nii lastele, noortele kui ka täiskasvanutele.

Kõige menukamaks osutus taas kord suvelavastus. „Maa ilma otsas“ 13 etendust mängiti Pikk tänav 26, Margeri Maja hoovis täissaalidele. Andrus Kivirähki romaanil põhinevat Raivo Trassi lavastust nägi 6561 vaatajat. Suve suurlavastuses osalesid peale Rakvere teatri trupi ja külalisnäitlejate ka harrastusteater KaRaKTer ja lapsed – kokku üle 40 inimese. Pikale tänavale olid loodud installatsioonid, mis meelitasid möödakäijaid piiluma sisse akendest, et näha tavaliste inimeste tavalisi, ent siiski põnevaid kodusid.

Rakvere teatri suvesse lisas värvi 6.–9. juulini toimunud rahvusvaheline etenduskunstide festival Baltoscandal. Kunstiline juht Priit Raud toonitas, et maailmas toimuv on jätnud jälje ka festivaliprogrammi. Seekordset festivali kujundasid etenduskunstide suurkujud ja tuntud trupid, nagu Tim Etchells, Philippe Quesne, Ivana Müller ja Showcase Beat Le Mot, rääkimata eestlaste NO99st ja Renate Keerdi füüsilisest teatrist. Kokku 22 etendusele jõudis 4312 vaatajat.



*Maakonna uhkus – Viru Folk tähistab aastal 2017 Soome sajandat juubelit.
Foto korraldajate erakogust*

Järgmine Baltoscandal toimub 4.–7. juulil 2018.

Aasta jooksul jätkusid eelmistel hooaegadel alguse saanud sariüritused „RT matinee“, „RT vestleb“ ja „RT esitleb“, peale selle juba pikemalt väldanud Jazzu-kohvik ja Teatrigalerii näitused.

Põnevusega vaatame 2017. aastasse, lavalaudadele jõudvate uute materjalide poole. Suvel tuleb publiku ette lausa kaks uuslavastust – „Viimane võllamees“ ja „Kellavärgiga apelsin“ –, mõlemad päris uutes mängupaikades.

Rakvere esimese harrastusteatri Ka Rak Ter
asutaja Alina Klimova. Foto Tarmo Truss



A photograph of a traditional log cabin in a forest. The cabin is built from horizontal logs and has a steep roof covered in green grass. A large plume of white steam or smoke rises from the right side of the roof. The cabin has a dark wooden door with a diagonal brace and a small window. A wooden bucket sits on the steps leading to the door. To the right of the cabin, there is a small wooden cart or wheelbarrow. The background is a dense forest of tall, thin trees.

Meelis Parijõgi.

Lammasmäe puhkekeskuse peremees

Lääne-Virumaa on ürgse väega, oma ajalugu väärtustav paik. Lammasmäe puhkekeskuse asukoht Eesti ühe vana asulapaiga lähisel innustab meid tegelema pärandkultuuriga. Nii näiteks hoiame ja arendame edasi eesti saunatraditsioone. Meie külastaja ei lahuta minult meelt, vaid saab ka teadmisi ja kogemusi pärandkultuurist.

TURISM

MARI KNJAZEV

Arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist

Tallinnas Eesti Näituste messikeskuses toimus 12.–14. veebruaril 25. rahvusvaheline turismimesse Tourest 2016.

Lääne-Viru maavalitsuse ja SA Roheline Maakond koordineerimisel esindas Lääne-Virumaad ühisel messipinnal kolmteist organisatsiooni. Lääne-Virumaa kasutuses oli taas kord üks Puhka Eestis halli suuremaid pindasid, kokku 60 ruutmeetrit. Kujunduses kasutati Teet Suure loodud maailmakuulsa klaaskuuse tipuosa, mis sai palju tähelepanu ja mille järgi oli maakonna väljapanek kergesti leitav. Klaaskuuse kohaletoimetamise ja ülesseadmise eest vastutasid Rakvere ametikooli õpilased Raiko Kaasiku juhendamisel. Messi esimesel päeval avas maavanem väljapaneku kohaliku toodanguga kaetud vastuvõtulauga.

Ühisel messipinnal olid väljas Lääne-Viru maakonna suuremad turismiobjektid ehk kõik kolm Lahemaa mõisat koos Rakvere linnusega. Lisaks veel SA Virumaa Muuseumid Eesti politseimuuseum, Rakvere teater, MTÜ Viru Folk, MTÜ PAIK (Pandivere Paeriik), Arkna mõis,

Lahemaa Ehedad Elamused, Karepa ravimtaimeaed, Kunda linn, Lontova seikluspark ning Jaanioja käsitöötalu. Lääne-Virumaa messipinnal oli esindatud ka Ida-Virumaal asuv Avinurme Puiduait.

Ühisel Lääne-Viru maakonna messipinnal osaletakse maavalitsuse koordineerimisel ja toetusel aastast 2007. Eesmärgiks on seatud tutvustada Lääne-Viru maakonna puhkuseveetmise võimalusi, uusi turismitooteid, suurüritusi ja muud põnevat. Messipinna eest tasumist toetati maakondliku arendustegevuse programmist.

Aasta suurimaks turismisündmuseks oli maavalitsuse osalemine 18.–20. novembril Soomes Mardilaadal. Mardilaat on traditsiooniline ja suurim Eestit tutvustav üritus Soomes ja sel korral toimus see juba 33. korda. Laata korraldab Tuglase selts Soomes.

Selle aasta teemapiirkonnaks oli Virumaa, mis tähendab, et tähelepanu keskmes olid Lääne- ja Ida-Virumaa. Viimati oldi ühiselt laadal väljas aastal 2009. Nende kolme päeva sisse mahtusid ettevõtlusseminarid, turismiesitlused, rikkalik kultuurikava ja tuhandeid Eesti sõpru võõrustanud laadamelu.

Saunatee idee algataja, Lammasmäe puhkekeskuse peremees Meelis Parijõgi soovib saunakultuuri edendada ja hoida, et ka meie järeltulevad põlvkonnad oskaksid hinnata sauna ning väärtustada saunatavasid. Foto Lammasmäe puhkekeskuse erakogust

Virumaa väljapanekus osales kahe maakonna peale kokku 26 ettevõtet ja organisatsiooni. Lääne-Virumaalt olid esindatud Karepa ravimtaimeaed, Jänedal mõis, Jaanioja käsitöötalu, Avinurme Puiduait, Vihula mõis, Lammasmäe puhkekeskus, Sagadi mõis, PAIK MTÜ (Pandivere paeriik), Päts, Anneli ja Ülle Bauman ning Etnostiil.

Koostöös EASiga toimus Eesti suursaatkonnas 18. novembril Virumaa-teemaline äri- ja turismiseminar. Lääne-Virumaalt esinesid ettekannetega Kunda sadama

direktor Aleksander Nikolajev ja Bellus Furnituri üks omanikke Rolf Kristjan Relander. Turismiseminaril tutvustasid maakonna turismivõimalusi Unique Hotels Groupi Vihula mõisa müügidirektor Silver Aste ja Rakvere linna giid Pirje Pungas.

Seminaride külastajaid oli kokku 120 ja laata külastas kahel päeval kokku ligi 14 000 inimest.

Lääne-Virumaa esindamist Mardilaadal koordineeris ning toetas Lääne-Viru maavalitsus, toetust saadi ka Kultuurkapitalilt ning Lääne-Viru omavalitsuste liidult.

Enno Must. Eesti edukaimalt majandava mõisa – Jänedal mõisa tegevdirektor

Lääne-Virumaa on suutnud luua omanäolise kuvandi arenevast ja samas traditsioone hindavast Eestimaast. Rakvere linn ja huvitav-üllatav linnaruum ning mõisakultuuri koorekihi esindajad üle kogu maakonna on esimesed, mis meenuvad. Kõik see aga loob tugeva baasi ning innustab ja kohustab jätkama oma tööde-tegemistega ka maakonna „meiepoolsele“ servas. Jänedal, kus rikkalik ajaloo- ja looduse pärand on tihedalt läbi põimunud kultuuriloo ning tänuväärse kauni loodusega. Jänedal on olnud kogu möödunud sajandi tuntud kui põllumajandushariduse kants, viimased paarkümmend aastat pole tuntuks sugugi vähenenud, pigem vastupidi, olene põllumajandusele lisaks ka uusi valdkondi toonud meie külaliste teadususe.



Jänedamõis. Foto Jaak Nilson



Vihula mõis. Foto Kaupo Kalda



EUROPE DIRECTI TEABEKESKUS – LÄÄNE-VIRUMAA

MOONIKA ARUVAINU

Arendusspetsialist

MERLE MAIMJÄRV-MIRKA

Haridus- ja sotsiaalosakonna vanemspetsialist

Europe Directi teabekeskused on loonud Euroopa Komisjon 2005. a ja need tegutsevad kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides. Keskuste eesmärgiks on anda teavet Euroopa Liidu (EL) kohta. Kohapeal saab kasutada arvutit, et otsida infot ELi kohta ja tutvuda ELi teabematerjalidega.

2016. aastal, mil Europe Directi teabekeskusel Lääne-Virumaal täitus neljas tegutsemisaasta, avardus sihtrühmade ja tegevuste amplituud veelgi. Koostöös Targa Maja kompetentsikeskusega korraldasime 30. märtsil energiasäästu infopäeva, et tõsta teadlikkust energiasäästu võimalustest ja motiveerida inimesi säästlikuma energiakasutuse nimel tegutsema.

7. aprillil osalesime maakonna suurimal noorteüritusel Ideede Laat. Selle üle 1200 külastaja said valida pea 50 töötoa vahel, kus osaleda.

17.–19. augustil osales Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskus Ideede Laada jätkuüritusel, Ideede Laagris. 29. augustil osalesime kahe põneva teematoaga maakondlikul hariduspäeval. Peale loetletud ürituste jätkusid väärtfilmiohtud, jätkasime ka noorteprojektide ja -ürituste toetamisega, korraldasime maakonna noortekeskuste ja koolide noorsootöötajate õppereisi Läänemaale, kus tutvusime noortevaldkonna asutuste, projektide ja tegevustega.

Sel aastal astus inspiratsioonipäeval noorte ette oma lugu ja teekonda jagama Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 11. lend. Foto Kristel Kitsing





LÄÄNE-VIRUMAA Loomemajanduse konverents pakkus uusi ja innovaatilisi lahendusi maakonna loomeettevõtetele oma toodete arendamiseks ja turundamiseks. Foto Ain Liiva

LÄÄNE-VIRUMAA LOOMEMAJANDUSKONVERENTS

Europe Directi Lääne-Virumaa teabekeskus ja Lääne-Viru maavalitsus korraldasid 5. oktoobril Rakvere teatrikinos konverentsi, millega pakuti uusi ja innovaatilisi lahendusi maakonna loomeettevõtetele oma toodete arendamiseks ja turundamiseks.

Loomemajanduse konverents kutsuti ellu piirkondliku foorumina arutlemaks ja motiveerimaks Lääne-Virumaa loomeettevõtjaid ning kutsumaks neid kaasa mõtlema, kuidas anda oma loomingule suurem väärtus ja kuidas seda inimesteni viia.

Konverentsil rääkis eelkõige taaskasutusel põhinevate rõivaste disainerina tuntud Reet Aus toote disainist, Marketingi Instituudi tegevjuht Anu-Mall Naarits toote turundamisest, ning loovatest üritustest kõneles PÖFFi arendusjuht Neeme Kari. Oma kogemust mitmetahulisest loomeprotsessist, mille tulemuseks oli suurejooneline lavastus „Maili. Virumaa rahvaülikooli lugu“, samuti koostööst ja turundamisest rääkis projekti eestvedaja Kaido Veski.

Vestluspaneelides räägiti Lääne-Viru maakonna loovatest toodetest ja üritustest ning otsiti viise, kuidas neid maakonna heaks paremini ära kasutada.

Loomeinkubaatori teemadel debateerisid Viljandi loomeinkubaatori ja Loov Eesti esindajad. Päeva modeeris Eesti vabariigi 100. aastapäeva ja ELi eesistumise rahvusvahelise programmi juht Jorma Sarv.

NOORTE INSPIRATSIOONIPÄEV

13. septembril toimus Rakvere teatris teine noortele suunatud inspiratsioonipäev, kus noorte ette astusid eri valdkondade tegusad inimesed, et süstida noortesse veel rohkem julgust ja indu oma unistuste elluviimisel.

2016. aastal astusid inspiratsioonipäeval noorte ette oma lugu ja teekonda jagama Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti II. lend, koolitaja Pille Kriisa, JJ Streeti looja Joel Juht koos kooli Rakvere osakonna tantsijatega ning Jarek Kasar. Lisaks said osalejad valgustatud valguse teemal ehk siis Rakvere reaalgümnaasiumi õpetaja Laura Hermi ja tema juhendatava teadusteatri Tipp ja Pauk vahendusel toodi osalejate ette põnev ja efektne füüsikatund valgusest.

Inspiratsioonipäeva raames tõsteti esile ka tublisid noori sihiga arvestada ja tunnustada noorte saavutusi maakonnas, noorte eluolu parandamisele kaasaaitamises, vaba aja veetmise võimaluste arendamises, noorte huvide eest seismises, noorte omaalgatusliku tegevuse ja ettevõtlikkuse propageerimises.

EUROOPA PÄEV

Tuginedes 2015. aasta heale kogemusele noortekeskuste kaasamisel, andsime ka seekord maakonna noortekeskustele võimaluse viia oma ideid ellu Europe Directi teabekeskuse kaudu. Teabekeskus kuulutas maakonnas välja ideede konkursi, mille raames oli igal noortekeskusel võimalus esitada teabekeskusele oma idee ja arusaam Euroopa päeva tähistamisest, mille hulgast teabekeskus valis välja parimad ideed ja toetas nende elluviimist.

2016. aastal tegime Euroopa päeva raames koostööd Rakvere sotsiaalabikeskuse laste päevakeskusega, Roela, Haljala ja Sõmeru noortekeskustega ning Kunda noortemajaga.

Ürituste tegevused olid väga mitmekülgsed, ulatudes politseiameti erisuste uurimisest meil ja mujal Euroopa Liidus, põnevatest ja mängulistest Euroopa kruisidest teemapäevade, fotojahi, õpirände ja vabatahtliku tegevuse ning Euroopa Liidu riikide kultuuri ja rahvastega tutvumiseni ning veel paljude teiste põnevate tegevusteni.

INVESTEERINGUTE MEEDE

2016. aastal esitas teabekeskus meetmetoetuse taotluse Europe Directi teabekeskuste teavitustegevuseks seoses töökohtade loomise, majanduskasvu ja investeringute valdkonna oluliste algatuste ja eelkõige investeerimiskavaga.

Europe Directi teabekeskus Lääne-Virumaal on ainus teabekeskus Eestis, kes antud taotluse Euroopa Komisjonile esitas, ja meil on hea meel, et meie taotlus rahuldati.

Meetme üldisem eesmärk on teavitada laiemat avalikkust Euroopa Liidu konkreetsetest tegevustest kohapeal Ida- ja Lääne-Virumaal, mis võimaldaksid majanduskasvu ning töökohtade loomist. Üheks konkreetseks eesmärgiks on kohaliku meedia kaudu tõsta elanike teadlikkust Virumaa piirkonnas Euroopa Liidu majanduskasvu ning tööhõivet stimuleerivate tegevuste eesmärkidest, rakendamisviisidest, saavutatud ning kavandatud tulemustest. Samuti on eesmärgiks asjaomaste sihtgruppide teadlikum, paremini koordineeritud ning arvestavam koostöö Virumaa piirkonnas. Tegevused viiakse ellu 2017. aasta jooksul.



MatSIMOKA lihatööstus avas 2016. aastal oma tootmise laienduse Huljal. Avatseremoonial viibis ka maaeluminister Urmas Kruuse.
Foto Rein Sikk/Kadrina valla fotoveeb

LÄÄNE-VIRU COUNTY

Lääne-Virumaa or Lääne-Viru county is located in North-Eastern Estonia and covers the western part of the historical Virumaa region.

Lääne-Viru county is the fifth county in Estonia by population and the third county by total area. The county seat is Rakvere.

Different areas of life are coordinated and organised by the Lääne-Viru County Government, which is located at F. R. Kreutzwaldi 5, 44314 Rakvere, phone +372 325 8001, fax +372 325 8003, e-mail: info@laane-viru.maavalitsus.ee.

Lääne-Viru county – perfect county for relaxing, enjoying nature, and taking part in traditional events

Lääne-Viru county is an exceptionally diverse and perfect county for relaxing, enjoying nature, and taking part in traditional events. The local museums give a great overview of the history and people of the county. Abundant manor culture highlights some of the grand names from history. Stunning nature and a long coastline provide an opportunity for hiking, engaging in various sports, enjoying wonderful landscapes.

The coastal villages at Lahemaa are delightful. One of them, the village of Käsmu, is called the Captains' Village for tens of sea captains to sail the vast oceans have grown up there. Today the local maritime museum, located in an old border guard station, tells the visitors the seafaring history. A series of summer concerts Kaunid Kontserdid takes place in the courtyard of the museum right on the seashore in June. In August, visitors are welcome to the festival Viru Folk.

The three pearls of Lahemaa – the manors of Sagadi, Palmse and Vihula are both sights and the places that offer many different possibilities for spending an active holiday, accommodation, and good food.

At Lahemaa National Park, there are plenty of hiking trails, and fascinating events take place at the Oandu Nature Centre of the State Forest Management Centre.

Rakvere Castle and the revived atmosphere of the daily life in the Middle Ages offer a fascinating adventure for both adults and children, together with the Water Park of the Aqva Spa, situated at the foot of the castle, the two make a perfect destination for a family holiday.

In addition to this, visitors are welcome to the traditional events of the county, like the Rakvere City Days together with the Pikk Street Fair, the theatre festival Baltoscandal, the Punk Song Festival, the Mendance Festival, the Night Run, the Wife Carrying Competition at Väike-Maarja, the Barrel Race at Porkuni, the Võsu Music Days, the Lahemaa Bagpipe Days, and the Reed Festival at Mahu.

In Kunda, the Friendship Fair is held to revive the coast dwellers' old-time custom of oversea trading, and traditionally, every year in August at the Night of Ancient Bonfires, bonfires are lit along the coasts both in Estonia and Finland.

A cultural holiday in Lääne-Virumaa is special – it is full of power!

Cultural holidays in Lääne-Virumaa – this means so much more than just a good concert on the beach of the captains' village of Käsmu or the men's dance festival in Rakvere. It is quality time with a good travelling company, complete with local food and drinks in the local manor complexes, museums or the historical town of Rakvere.

Food aficionados are sure to find marvellous taste experiences from the small farm produce and homemade bread to authentic Estonian cuisine in a village tavern.

The county is known for original (or just plain crazy) cultural events, which include: The Men's Dance Festival that accepts only male folk dancers; Punk Song Festival, a new and highly popular event that has been combining the punk movement that gave a helping hand to the collapse of the Soviet Union with the Estonian Song Festival tradition since 2008; Viru Folk, a traditional international folk festival with three days of concerts on beaches, in forests and in village chapels; the Estonian Night Run, a sports event for everyone regardless of age, with distances ranging from short runs to a half-marathon that take place late at night and also offering an entertainment programme at the finish line in the middle of Rakvere; the Wife-carrying World Cup – a fun event with men carrying their women over a 253.5 m track of sand, grass, pavement and water. The woman being carried must be over 17 years of age and weigh at least 49 kg; The Porkuni Barrel Run – a unique family event since 1999 with people rowing across the Porkuni lake in barrels.

The event of the year in Rakvere is Rakvere Town Days, which takes place in early June and has been the celebration of the town's birthday since 2002, when the symbolic figure of Tarvas or the Auroch – a primeval beast that is the symbol of Rakvere – was erected on Vallimägi, near the Rakvere Stronghold. The Town Days offer entertainment for adults and children alike. There is a two-day fair held on the oldest street of the town, Pikk (Long) Street. The ruins of the Rakvere Ordensburg (stronghold) are nearby with a theme park introducing and offering medieval activities – a must see for anyone on a cultural holiday.

All manors and strongholds in the county, fairs described in the Cultural Calendar, concerts and sports events are family-friendly and great for spending time with friends. The beautiful renovated manor complexes are not only venues for cultural events or the services they offer; they are also carriers of the Baltic German historical tradition.

A health and recreational holiday at Lääne-Virumaa is a luxury worth every minute of it!

A health and recreational holiday at Lääne-Virumaa – this incorporates incredible spa experiences, hot saunas and energising sports tracks. This is a beach holiday on hot summer days and visiting the spa on a rainy day. This is a romantic sunset on the beach, tender summer nights around a campfire and 26 km of Virumaa's best lighted skitracks near Rakvere.

You can treat yourself or your family to the full harmony of body and soul by visiting the eco spa of the picturesque Vihula Manor complex. Aqva Hotel & Spa in Rakvere has been a gem in the spa scene of Estonia for years, known for its pleasant service, special spa care procedures and Filipino masseurs.

There are recreation possibilities for every taste – dance lovers should go to the Jämeda Recreation Centre and find a way to visit a summer folk dance party in the Black Stallion Stable. Jämeda health and ski trails of various lengths offer a good workout and refreshment for the body whatever the season.

Sports friends have an ideal chance to visit sports events at the Rakvere Sports Centre. Sauna culture is also a part of a health holiday – you can enjoy the pleasures of seven different saunas in Rakveres's Aqva Spa, Estonia's most outstanding spa. Those that value natural surroundings and privacy are welcome to come and experience the saunas from a smoke sauna to a barrel sauna in moonlight.

Wilderness holiday at Lääne-Virumaa is close at hand – just 60 km from Tallinn!

Wilderness holiday in Lääne-Virumaa - this is Lahemaa National Park and the Pandivere Limestone State at the Source of Sources. An excursion to Lahemaa is the best way to replace city noise with the sounds of the sea and exhaust fumes with the fresh mix of pine forest air and sea breeze. Signs and information boards will lead you along the marvellous nature trails to the unique traits of the local nature – the stones of Käsnu peninsula, the work of beavers on the Altja river near Oandu or the bog plants of Viru marsh. The things that make Pandivere Highlands interesting for a lover of nature include limestone-related

sites, the Äntu lakes with the clearest water in Estonia, the highest hill in northern Estonia, Emumägi, with nice stump-huts and a viewing tower, and hiking trails.

For those that love to be active, we recommend a canoe or horse riding trip or an ATV safari. Families can plant their own tree, make a birdhouse or row on a Viking boat at Käsnu. You can also enjoy your holiday together on a sandy beach or have a picnic by a nature trail. When moving around in nature, be sure to respect the environment – only put up a tent or make a fire in designated places and take all your rubbish away with you.

The most convenient way to tour Lääne-Virumaa is definitely by car. But if you wish to enjoy the nature of these parts, it would be a good idea to move around slowly – on horseback, on a bicycle or hiking. For a company of nature-lovers, we definitely recommend that you book accommodation in a cosy bed and breakfast, a guesthouse, a forest farm or a manor.

*For more information and contacts, see:
<http://laane-viru.maavalitsus.ee> and
<http://northeastonia.eu/>*



LÄÄNE-VIRU MAAVALITSUSE TÖÖTAJATE KONTAKTID

Ametikoht	Ametniku nimi	Telefon	E-post	Lisainfo
maavanem	Marko Torm	325 8000	marko.torm@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 24
maasekretär	Tarmo Mikkal	325 8002	tarmo.mikkal@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 26

KANTSELEI

finantsnõunik	Riina Kaptein	325 8020	riina.kaptein@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 28
vanemspetsialist	Aili Ehamaa	325 8001	aili.ehamaa@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 25
avalike suhete peaspetsialist	Kristel Kitsing	325 8007	kristel.kitsing@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 32
vanemspetsialist	Liina Raudsepp	325 8004	liina.raudsepp@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 29
perekonnaseisuametnik-vanemspetsialist	Eve Prillop	325 8017	eve.prillop@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 7
perekonnaseisuametnik-juhtivspetsialist	Anneli Riim	325 8062	anneli.riim@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 7
perekonnaseisuametnik-vanemspetsialist	Terje Pärnasalu	325 8061	terje.parnasalu@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 7
haldusspetsialist	Arne Laks	325 8006	arne.laks@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 35
vanemspetsialist	Eda Lauri	325 8022	eda.lauri@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 29
arhivaar	Riina Aas	325 8027	riina.aas@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 14

ARENGU- JA PLANEERINGSKONTO

arengu- ja planeeringuskonnas juhataja	Mati Jõgi	325 8010	mati.jogi@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 38
planeeringuspetsialist	Jaan Kangur	325 8015	jaan.kangur@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 40
peaspetsialist (regionaalarenguprogrammid, MTÜ-d, turism)	Mari Knjazev	325 8013	mari.knjazev@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 36
arendusspetsialist	Moonika Aruvainu	325 8014	moonika.aruvainu@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 36
vanemspetsialist (ühistransport)	Martin Keskiküla	325 8011	martin.keskikula@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 37
ühistranspordi inspektor	Väino Aunapuu	325 8016	vaino.aunapuu@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 33
ühistranspordi inspektor	Moonika Pitkve	325 8023	moonika.pitkve@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 33

MAATOIMINGUTE TALITUS

talituse juhataja	Sirje Kurik	325 8050	sirje.kurik@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 39
peaspetsialist	Eerik Lumiste	325 8053	eerik.lumiste@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 40
vanemspetsialist	Leili Kaljula	325 8052	leili.kaljula@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 39

HARIDUS- JA SOTSIAALSKONTO

haridus- ja sotsiaalskonnas juhataja	Aivi Must	325 8030	aivi.must@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 5
inspektor	Maaja Valter	325 8005	maaja.valter@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 4
vanemspetsialist (tervisedendus)	Kaidy Aljama	325 8025	kaidy.aljama@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 1
vanemspetsialist	Merle Maimjärvi- Mirka	325 8031	merle.maimjarv-mirka@laane-viru. maavalitsus.ee	kabinet 4
inspektor-vanemspetsialist	Tiiu Kuus	325 8042	tiiu.kuus@laane-viru.maavalitsus.ee	kabinet 10

